

- Treball de recerca -

*És la Colometa, la protagonista
de La plaça del Diamant,
una dona maltractada psicològicament?*

M'estima...

No m'estima

Ana García Mora i Lorena Lanchazo Martínez

Dirigit per Núria Requena Cerdà

2n de Batxillerat. Humanitats
IES Les Vinyes

Santa Coloma de Gramenet, 24 de gener de 2005

La literatura es, en primer lugar, una de las maneras fundamentales de nutrir la conciencia. Desempeña una función esencial en la creación de la vida interior, y en la ampliación y ahondamiento de nuestras simpatías y sensibilidades hacia otros seres humanos y el lenguaje.

Susan Sontag

Extracte del discurs *Los valores de la literatura* que va pronunciar l'autora al rebre el Premio Príncipe de Asturias de las Letras 2003.

Publicat al diari EL PAÍS el dia 29 de desembre de 2004.

Agraïments.

A Núria Requena per acceptar ser la nostra tutora tenint en compte el poc temps lliure que té, degut al seu càrrec dintre l'institut com a Cap d'estudis.

També donar-li les gràcies pels suggeriments rebuts en tot el procés de treball, i per l'orientació i l'ajuda que ens ha ofert, que ha estat molta.

D'altra banda també volem agrair als tutors virtuals del Comsoc que han estat molt atents al desenvolupament del nostre treball, i han fet tot el que ha estat al seu abast per donar-nos el seu consell i suport.

Tampoc ens volem oblidar de Carme Torrens, membre de l'equip EAP (Equip d'assessorament psicopedagògic) a nivell de municipi, de Santa Coloma de Gramenet, i Marian Martínez, psicòloga del Centre de la Dona de Santa Coloma de Gramenet, les dues psicòlogues que molt amablement s'han ofert a respondre a la nostra entrevista, deixant veure tots el seus coneixements sobre el tema de la violència de gènere i ajudant-nos a comprendre'l.

Paral·lelament, donem les gràcies a la tècnica de la dona de Santa Coloma de Gramenet per la seva ajuda en el tema de la violència de gènere. També a les dones de l'Associació Tamaia per la seva ajuda, en especial a Lucia Sainz, la psicòloga social especialitzada en violència de gènere i psicoterapeuta en Gestalt, per la xerrada a què ens va convidar ja que ens va apropar una mica més a aquesta lacra social.

Finalment agraïm el temps dedicat a totes les dones i homes que han estat tan amables d'omplir les nostres enquestes, ja que, sense elles, part del nostre treball no s'hagués pogut portar a terme.

ÉS LA COLOMETA UNA DONA MALTRACTADA?

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Tema.....	5
1.2 A qui va dirigit el nostre treball.....	6
1.3 Plantejaments metodològics.....	7
1.4 Temporització de la recerca.....	9

2.COS DE MEMÒRIA

2.1 Hipòtesi.....	11
2.2 El concepte de maltractament	
2.2.1 Segons la bibliografia consultada.....	11
A. Físic.....	12
B. Sexual.....	15
C. Psicològic.....	15
2.2.2 Segons psicòlogues entrevistades.....	18
2.2.3 Segons la percepció de la gent enquestada.....	19
2.2.4 Definició i concreció del terme.....	28
2.2.5 Perfil psicològic de l'home maltractador.....	29
2.2.6 Perfil psicològic de la dona maltractada.....	30
2.3 Els maltractaments a <i>La Plaça del Diamant</i> .	
2.3.1 Biografia de l'autora, <i>Mercè Rodoreda</i>	31
2.3.2 Argument de l'obra <i>La plaça del Diamant</i>	32
2.3.3 Perfil <i>Natàlia/Colometa</i>	34
a) Tipus de relació amb la primera parella, <i>QUIMET</i>	35
b) La relació amb el nou marit, <i>ANTONI</i>	36
c) La relació de <i>Natàlia</i> amb els seus fills.....	37
d) Taula perfil de dona maltractada i citacions del llibre.....	37
2.3.4 Personalitat <i>Quimet</i>	44
a) Taula perfil del maltractador i citacions del llibre.....	45
<u>3.CONCLUSIONS</u>	52

<u>4. BIBLIOGRAFIA</u>	53
<u>5.ANEXOS</u>	
<u>Annex 1</u>	1
<u>Annex 2</u>	5
<u>Annex 3</u>	7
<u>Annex 4</u>	27

INTRODUCCIÓ

1.1 Tema.

El nostre Treball de Recerca tractarà sobre els maltractaments envers les dones. Més concretament sobre els possibles maltractaments que pogués haver patit la *Natàlia, Colometa*, la protagonista de *La Plaça del Diamant*, obra de *Mercè Rodoreda*, una de les novel·listes catalanes més importants de la postguerra per la densitat i el lirisme de les seves obres.

Hem **escollit aquest tema** de treball per dues raons principals:

La **primera** ve donada per la lectura de la novel·la *La Plaça del Diamant*, obra de *Mercè Rodoreda*. Aquesta lectura la vam realitzar per primera vegada a tercer d'ESO. En aquells moments la vam trobar molt agradable però no li vam saber trobar tots els aspectes que en una segona lectura a primer de batxillerat, en l'assignatura de modalitat Literatura catalana, vam trobar-hi. Una vegada analitzats tots els aspectes i la seva simbologia ens ha motivat a investigar sobre la protagonista.

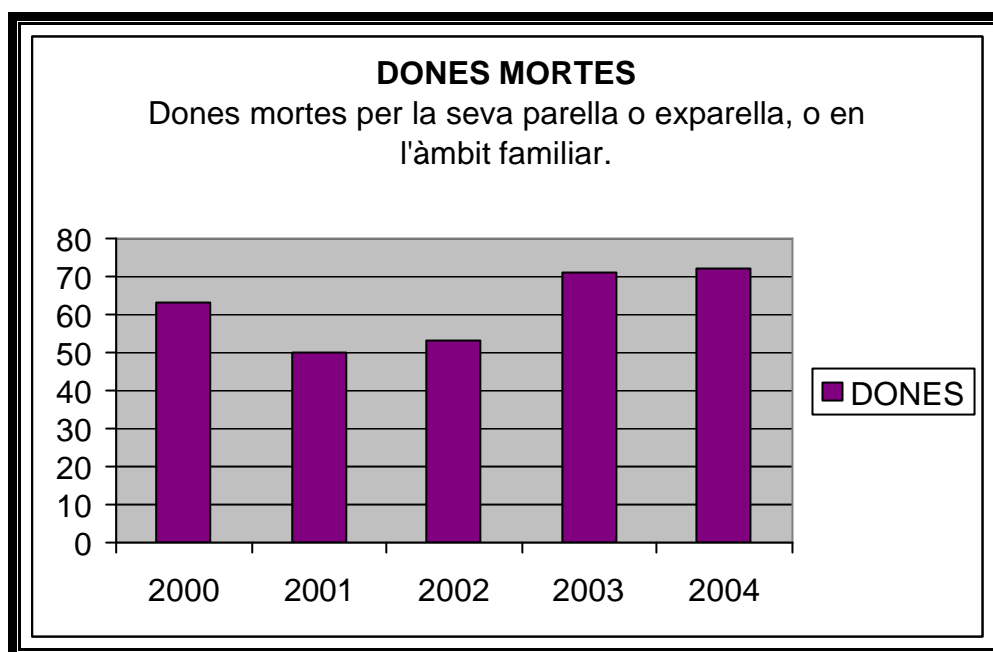
Partint que a la lectura d'aquesta obra hem trobat diverses situacions on hem cregut que la protagonista podia ser considerada, tant en l'època en la qual transcorren els fets narratius com en l'actualitat, una dona maltractada psicològicament, hem aplicat el tema dels maltractaments a l'obra. Cal esmentar que encara que explicarem tres tipus de maltractaments, els físics, els sexuals i els psicològics, ens centrarem en els psicològics ja que a la novel·la creiem que són els únics que poden estar presents, perquè no hi ha maltractaments ni físics ni sexuals.

No obstant hem de matisar que quan parlem dels maltractaments a l'obra, ho fem des d'una perspectiva actual. Amb això no ens volem referir a què en el període en què transcorren els fets narratius els maltractaments envers les dones no estiguessin presents dintre de la societat, sinó que el rol d'aquestes en l'època en què transcorren els fets narratius era molt diferent al paper que tenen les dones actualment en la nostra societat. Per tant la conscienciació que nosaltres tenim dels maltractaments envers les dones no només era molt pobra a l'època de la II República sinó que, a més, les dones no els denunciaven gairebé mai, donat que ho veien com una part més de la vida en parella.

Nosaltres creiem que el que succeeix és que potser ara les dones estan més conscients del que és la violència de gènere i les conseqüències que pot produir, i per tant les denúncies són més freqüents, també gràcies a que ara hi ha més recursos i potser més informació sobre aquesta problemàtica per les dones que desgraciadament la poden patir.

La **segona** raó per la qual hem escollit aquest tema és que partim de la idea que els maltractaments envers les dones són un tema d'actualitat en la nostra societat, ja que contínuament podem trobar a tots els mitjans de comunicació notícies com que les dones maltractades poden arribar al punt de ser assassinades per les seves parelles o exparelles.

Hem cregut que seria interessant adjuntar un gràfic on quedés plasmada aquesta última informació:

Font: Elaboració a partir de notícies de premsa i dades del Ministeri del Interior.

Tal i com es pot observar a la gràfica, les xifres de dones mortes a mans de la seves parelles són molt elevades, especialment l'any 2004, ja que van ser 74 les dones assassinades a Espanya.

1.2 A qui va dirigit el nostre treball.

Una vegada introduït el tema de treball, donem pas a explicar a qui creiem que pot anar dirigit.

El nostre treball va dirigit a un públic en general, ja que creiem que la violència de gènere és un tema d'interès general que ha de conèixer tothom. Ja que és un tema de molta actualitat i del que tant joves com adults han de estar informats per poder evitar que el nombre de víctimes augmenti.

D'altra banda creiem que és un tema força interessant per als lectors de la novel·la *La plaça del Diamant* de Mercè Rodoreda, ja que aquest nou enfocament pot donar pas a diferents visions i interpretacions de la lectura que fins al moment no s'haguessin pogut plantejar.

Amb el nostre treball deixem un camí obert a altres persones, per continuar amb una investigació més aprofundida.

1.3 Plantejaments metodològics.

El nostre treball es pot dividir en dues parts. Per una banda es tracta d'un **estudi sociològic**, el qual té per objecte l'estudi racional i crític de la societat humana, on analitzem els maltractaments i els seus tipus, així com el perfil de la dona maltractada i de l'home maltractador. Per una altra, fem un **estudi literari**, en el qual analitzem els perfils psicològics dels protagonistes de *La Plaça del Diamant*, especialment de la *Colometa*. Seguidament apliquem el primer estudi a l'obra, comparant els perfils psicològics dels protagonistes amb els perfils psicològics de la dona maltractada i de l'home maltractador.

Les preguntes a les quals intentarem respondre en aquest treball són les següents:

1. Què són els maltractaments envers les dones i quins tipus de maltractaments existeixen?
2. Té coneixements la gent del carrer sobre els maltractaments?
3. En cas de tenir-ne, coincideix la seva concepció de maltractament amb la descrita pels especialistes?
4. Com actuen els psicòlegs davant dels maltractaments?
5. Existeix un perfil determinat d'home maltractador?
6. Es pot establir una possible coincidència del perfil psicològic del *Quimet* amb el de l'home maltractador?
7. Es pot considerar la *Colometa* una dona maltractada psicològicament?

1.4 Metodologia.

La metodologia que hem emprat en el nostre treball de recerca és la següent:

El primer pas del nostre Treball de Recerca ha sigut fer una **recerca bibliogràfica** relacionada amb els tipus de maltractaments, el perfil de dona maltractada, el perfil d'home maltractador, i les causes i conseqüències dels maltractaments, per tal d'aconseguir la base teòrica del treball.

Seguidament, ens vam posar en contacte amb la **tècnica de la dona** de Santa Coloma, Concha Montilla, la qual ens va endinsar en aquest tema donant-nos tota mena d'informació tant bibliogràfica com de tríptics que informaven sobre la violència de gènere.

Per una altra part hem volgut aconseguir més informació sobre la percepció d'aquest problema a partir d'una mostra de cent **enquestes** realitzades a dones i homes, i hem comparat les respostes amb la base teòrica anterior.

Després ens hem posat en contacte amb una **associació** de dones maltractades: Tamaia, una associació de dones contra la violència domèstica. Una vegada allà també ens van informar de què feien reunions per estudiants en contra de la violència de gènere, a les quals vam estar convidades més tard. La reunió estava dirigida per Lucia Sainz, la psicòloga social especialitzada en violència de gènere. En aquesta, ella ens va apropar una mica més al tema de la violència de gènere,

des del punt de vista de l'associació, és a dir, tenint en compte els diferents casos que hi arriben. Principalment ens va parlar del treball que elles feien amb les dones maltractades. No obstant també ens va aclarir tots els dubtes que teníem respecte la violència de gènere.

També vam assistir a la conferència "*Violencia doméstica desde la administración local*" realitzada al recinte de Torribera a Santa Coloma de Gramenet, la qual estava dirigida per Rosa Maria del Valle i Jordi Pagerols, psiquiatres CAEM.

Finalment vam completar aquesta aproximació temàtica mitjançant les **entrevistes** a dues psicòlogues, Carme Torrens, membre de l'equip EAP (Equip d'assessorament psicopedagògic) a nivell de municipi, de Santa Coloma de Gramenet, i Marian Martínez, psicòloga del Centre de la Dona de Santa Coloma de Gramenet. Aquestes entrevistes han estat confeccionades directament per nosaltres mateixes, per tal de poder extreure la informació que necessitàvem per redactar el treball.

Les preguntes eren obertes, en les quals l'entrevistada es podia estendre tant com cregués necessari, encara que s'havien de cenyir a les nostres qüestions, ja que seguïem un ordre plantejat per nosaltres. Fèiem preguntes com per exemple què consideraven que són els maltractaments, com reconeixen a les dones que els pateixen i si aquestes reconeixen ser-ho, i si existeixen perfils tan de dona maltractada com d'home maltractador. Finalment si creien que el tipus de treball o la societat en general influeix en la violència de gènere¹.

No obstant hem de dir que tot i haver trobat dues psicòlogues a les quals poder fer les entrevistes, no ha estat una tasca fàcil, ja que tot i buscar-les amb molt entusiasme tothom ens tancava les portes al·legant falta de temps per poder atendre'ns.

D'altra banda hem resumit l'**argument** de l'obra i hem explicat la **biografia** de l'autora, *Mercè Rodoreda*, hem elaborat els **perfils psicològics** dels dos protagonistes, la *Natàlia* i el *Quimet*, hem fet la recerca de les **cites de l'obra** on hem cregut que els maltractaments psicològics podien ser presents.

La metodologia utilitzada per a la recollida de dades ha estat **qualitativa** pel que fa a la recerca bibliogràfica i a les entrevistes, ja que el nostre treball és bàsicament bibliogràfic. Les úniques dades **quantitatives** són les de les enquestes, que ja hem comentat que només tenen l'objectiu de verificar si la gent del carrer coneix aquest tema i si la seva percepció coincideix amb la definició teòrica.

Per tant, les **tècniques utilitzades** han estat l'entrevista, l'enquesta i l'observació directa del material bibliogràfic. Primerament vam observar els indicis de maltractaments psicològics envers la protagonista de l'obra, i a partir d'aquí és quan vam fer una recerca bibliogràfica respecte als maltractaments, buscant les definicions, causes/factors, efectes i quins, si existeixen, són els perfils tant de dona maltractada com d'home maltractador. Més tard analitzaríem el perfil psicològic de la protagonista de l'obra i del seu marit, per poder comparar-lo amb el

¹ Les entrevistes es poden consultar a l'annex 1.

de dona maltractada i home maltractador respectivament, amb l'objectiu de comprovar si es complia la hipòtesi plantejada.

1.5 Temporització de la recerca.

Aquest treball s'ha dut a terme en diferents fases:

1. Recerca bibliogràfica d'aproximació al concepte.

La **primera etapa** la vam dur a terme durant el mes de juny i juliol. Va consistir en fer-nos la formulació de preguntes per tal de concretar el tema del nostre treball, aconseguint amb això fixar els nostres objectius i concretar la hipòtesi de partida. Seguidament vam elaborar un esquema provisional del contingut del treball juntament amb un petit guió. Més tard, al mes de juliol, vam fer la recerca i la localització de documents tant bibliogràficament com mitjançant la navegació per Internet. Una vegada seleccionada la informació, la vam classificar segons les seves característiques, i vam prescindir del material que no ens feia falta. Després d'això, vam reorientar el treball ja que vam acotar les possibilitats deixant de banda altres aspectes, com el tema judicial que quedava fora del nostre interès. En aquesta etapa hem de dir que vam anar anotant tots els llocs visitats i tota la bibliografia consultada en un quadern de seguiment del treball.

La **segona etapa** va començar el setembre, quan ja vam plasmar al paper els esborranys del que més tard seria una part del nostre cos de memòria. Més avançat el projecte, vam estructurar les diferents parts del cos de memòria així i vam elaborar una presentació adequada de la bibliografia.

Respecte al **treball de camp**, l'hem fet a mesura que fèiem la primera etapa i la segona etapa. A principis de juliol vam confeccionar l'entrevista a la psicòloga encara que no la vam poder realitzar fins finals de novembre. Respecte a l'enquesta esmentem que el disseny el vam fer també al mes de juliol, però no va ser fins a finals de setembre, quan va estar del tot corregida, que la vam passar a les cinquanta dones i als cinquanta homes. En una mitja de quinze o vint dies vam tenir totes les mostres, a partir d'aleshores vam fer el buidatge i la realització de taules i gràfics. Vam analitzar les dades i les vam comentar. I ja cap a finals de desembre vam elaborar les conclusions.

2. Consulta i recollida de dades de la novel·la.

A part de la recerca bibliogràfica també vam fer una lectura molt aprofundida del la novel·la per tal de poder extreure totes les cites on creïem, després d'haver consultat tota la bibliografia respecte al tema dels maltractaments, que la *Colometa* podia ser una dona maltractada. Aquesta recerca la vàrem fer durant el mes de juliol i setembre i part d'octubre.

3. Entrevistes i quadern de seguiment.

Paral·lelament, hem portat a terme les entrevistes amb la tutora de seguiment, un cop per setmana, a la qual li presentàvem el que teníem fet o li plantejàvem els dubtes que se'ns anaven acudint.

Per organitzar tota aquesta informació hem confeccionat un quadern de recerca on anotàvem totes les informacions, dades, ressenyes bibliogràfiques, i totes les idees que se'ns acudien.

4. Revisió final i presentació oral.

La darrera etapa del nostre treball ha consistit en la correcció final del treball, que ha estat durant les vacances de Nadal. També hem preparat la presentació oral del treball.

Cos de memòria.

2.1 Hipòtesi.

Després de fer una recerca bibliogràfica i d'haver-nos posat en contacte amb diferents especialistes sobre el tema de la violència de gènere, i després de trobar múltiples referències a novel·la, hem anat concretant la hipòtesi del nostre treball.

Doncs bé, la **hipòtesi de treball** que s'intenta demostrar és la següent:

És la *Colometa*, protagonista de *La plaça del Diamant*, una dona maltractada psicològicament?

2.2 El concepte de maltractament.

2.2.1 Segons la bibliografia consultada.

La violència contra les dones s'ha convertit en un tema de preocupació internacional. Per aquesta raó diferents especialistes i organitzacions a nivell mundial, s'han interessat per confeccionar una definició on quedin reflectides les característiques de la violència de gènere.

Bibliogràficament es poden trobar diferents definicions, encara que com a continuació es pot observar, no presenten moltes diferències entre elles.

A la *IV Conferència Mundial de les Nacions Unides sobre les Dones* es va confeccionar una definició de **violència de gènere** envers les dones d'abast mundial:

“qualsevol acte de violència basada en el gènere que té com a resultat danys o patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces dels esmentats actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat tant a la vida pública com a la privada²”.

Segons Esperanza Martín i Manuel Martín, la **violència de gènere** pot definir-se com:

“tota acció, conducta o comportament agressiu que, a través de diferents formes d'expressió, produeixen dany o menyscaben la llibertat de les persones agredides³”.

L'Àrea de la Dona de l'Ajuntament de Lleida, defineix la **violència de gènere** com:

² IV Conferència Mundial de les Nacions Unides sobre les Dones. Pequíu 1993.

³ MARTÍN SERRANO Esperanza i Manuel, *Las violencias cotidianas cuando las víctimas son las mujeres*. Madrid: Estudios, 1999.

“tota conducta basada en la violència que s'exerceix generalment en l'àmbit domèstic, generada per persones de l'entorn familiar més proper (company, marit, pares, fills, etc.)⁴”.

Belén Sarausa i Irene Zubizarreta autores de l'obra *Violència en la pareja*, també han confeccionat una definició de **violència de gènere**:

“Des d'un punt de vista psicològic, el maltractament domèstic es refereix a les agressions físiques, psicològiques, sexuals o d'altres tipus, portades a terme reiteradament per part d'un familiar (habitualment el marit) i que causen dany físic i psicològic i vulneren la llibertat d'una altra persona (habitualment la dona)⁵”.

Les violències quotidianes més habituals i greus transcorren en els entorns domèstics o en els àmbits privats. Normalment són més freqüents en les parelles on no es comparteixen els treballs domèstics ni les responsabilitats familiars.

En quant als diferents **tipus** de violència de gènere, podem esmentar-ne els següents:

- **Violència física:** qualsevol acte no accidental que provoqui o pugui produir dany físic a les dones.
- **Violència sexual:** qualsevol activitat sexual no consentida amb o sense penetració.
 - **Violència psicològica:** no és una forma de conducta sinó un conjunt de comportaments agressius psicològicament.
- **Violència econòmica o financera:** desigualtat a l'accés dels recursos compartits: per exemple, negar o controlar l'accés als diners o impedir tenir un lloc de treball.
- **Violència estructural o social:** està relacionada amb la violència econòmica, però inclou barreres invisibles contra la realització de les opcions potencials i dels drets bàsics.
- **Violència espiritual:** erosionar o destruir les creences culturals o religioses d'una dona a través de la ridiculització i el càstig o ser obligada a acceptar un determinat sistema de creences.

Tot seguit explicarem les característiques dels diferents tipus de maltractaments:

a) Els maltractaments físics.

⁴ Àrea de la Dona de l'Ajuntament de Lleida (Departaments de Serveis Personals).

⁵ SARAUSA, Belén i ZUBIZARRETA, Irene *Violència en la pareja*. Málaga: Aljibe 2000. Arauca, temas del nuevo siglo.

Són qualsevol acte no accidental que provoqui o pugui produir dany físic a la dona. Aquests maltractaments poden ser quotidians, si es produeixen tots els dies o molt sovint, o cíclics, quan es produeixen algun dia determinat i després hi ha un període de tranquil·litat en el qual l'agressor sol demanar perdó, arribant a humiliar-se per aconseguir-lo fins que, en la majoria dels casos, les dones acaben perdonant.

Les principals **conductes** de l'home maltractador són apallissar-la sense motiu ni raó, arribant a extrems en què les víctimes han d'anar a centres sanitaris per ser ateses pels especialistes, malgrat que la majoria de vegades oculten que han estat agredides per la seva parella.

Pessigar o prémer els braços violentament, donar un cop de puny o de peu fins i tot quan la dona està embarassada, la qual cosa pot provocar malformacions al fetus; donar-li empentes, arrossegar-la pels cabells, sacsejar-la, fer-li la traveta perquè caigui o llençar-la per les escales i simular que ha sigut un accident; són també manifestacions de maltractaments físics. Aquests poden arribar fins i tot a tenir conductes molt primitives com llençar objectes contra la dona incloent-hi llençar-li menjar o líquids tòxics al cos o la cara i en conseqüència provocar cremades, arribant a desfigurar-la perquè no pugui sortir de casa.

Arrencar-li o estripar-li la roba, fer-li empassar menjar, escombraries, papers... i fins i tot arribar a aixafar-li la cara contra el plat del menjar, despertar-la a cada moment per no deixar-la dormir o perseguir-la contínuament, encara que no puguin semblar actes de violència física, per la indiferència que pot provocar en les persones, també estan classificats com a tal.

Les **agressions** que més ressò tenen en la nostra societat, a causa de ser les més comunes i les més impactants poden ser aquestes: immobilitzar-la contra la paret o els mobles de casa, llençar-la des del cotxe, ferir-la als genitals o als pits, torturar-la lligant-la o encadenant-la, intentar asfixiar-la o estrangular-la i fins i tot arribar a assassinar-la.

Aquest últim aspecte és el punt més extrem, també és el que més constància té en la nostra societat, ja que actualment als mitjans de comunicació apareixen molt sovint notícies en què la protagonista és una dona morta a mans de la seva parella a causa de maltractaments físics.

Per justificar aquesta afirmació, adjuntem un gràfic, amb la quantitat de dones mortes a mans de les seves parelles o exparelles.

Dones mortes a l'estat espanyol per violència de gènere a mans de la seva parella o exparella (1). Totals mensuals.

	2000	2001	2002	2003	2004
GENER	6	5	5	8	2
FEBRER	5	2	3	4	5
MARÇ	5	4	2	6	6
ABRIL	2	5	9	5	6
MAIG	6	9	3	6	8
JUNY	8	3	3	8	6
JULIOL	6	1	6	8	6
AGOST	4	4	7	8	6
SETEMBRE	7	5	3	4	7
OCTUBRE	7	4	4	2	7
NOVEMBRE	2	3	4	9	4
DESEMBRE	5	5	4	3	9
TOTAL ACUMULAT	63	50	53	71	72

Font: Elaboració a partir de notícies de premsa i dades del Ministeri del Interior.

(1) S'inclouen aquells casos en què l'agressor és el cònjuge, excònjuge, company sentimental, excompany sentimental, promès o expromès .

Tal i com es pot veure en el gràfic, la quantitat de **dones mortes** és molt elevada. L'any 2000 van ser assassinades 63 dones, a l'any següent la xifra disminueix a 50 dones, però al 2003 es veu un gran augment doncs són 71 dones les que moren a mans de les seves parelles o exparelles.

Cal dir que aquest darrer any ha estat el més nombrós pel que fa al nombre de víctimes mortals a causa de la violència de gènere. Això és un fet que personalment ens ha deixat parades perquè, segons *l'Institut Català de la Dona* hi ha hagut moltes més campanyes de sensibilització respecte el tema.

Els maltractaments físics són els més fàcils de reconèixer a causa de les seqüeles que aquests deixen en el cos de les víctimes. Aquestes solen acudir als centres sanitaris presentant diferents patologies, com poden ser crisis d'ansietat o crisis nervioses que a la llarga poden influir a la seva vida normal; nafres, ferides, punxades o talls produïts per armes blanques (ganivets, forquilles...), cremades de cigarret o més greus, dislocacions, o fins i tot fractures d'ossos, lesions o hemorràgies internes i signes d'ofegament o asfíxia.

Els **efectes** de la violència física no només generen els danys físics esmentats, sinó que, a més, poden provocar trastorns d'alimentació, de respiració o del son. Hi ha una estreta vinculació entre els efectes físics i l'ansietat.

b) Els maltractaments sexuals.

Es donen amb la imposició a la dona per a mantenir relacions sexuals sense el seu consentiment, o quan es veu obligada a consentir-les per evitar danys majors com poden ser les pallisses.

Les principals **conductes** que duu a terme l'home maltractador en l'àmbit sexual solen ser obligar-la a vestir-se de manera excitant per a ell, tractar la seva parella com si fos un objecte sense sensibilitat, obligar-la a realitzar gestos o actituds que la humilien o la incomoden o simplement no seduir-la o no esperar a què ella obtingui plaer. L'home no es mostra amorós, ni li parla, ni la besa durant l'acte sexual, pretén mantenir relacions quan està brut i pudent i contagia a l'esposa d'infeccions i malalties voluntàriament, obligant-la a no utilitzar mètodes anticonceptius. Pren represàlies si no tenen relacions sexuals provocant l'inici de discussions, o bé l'obliga a tenir relacions quan està deprimida, cansada, malalta, immediatament després del part o d'un avortament, després de la mort d'un ésser estimat, després d'una agressió, o després d'un èxit laboral o social d'ell. L'utilitza com a descàrrega sexual hostil després d'un disgust laboral o familiar.

Moltes vegades la pot arribar a ferir introduint-li objectes a la vagina o a l'anus o l'obliga al coit anal, la toca sense miraments. Li parla de manera insultant durant el coit o l'acusa de frígida o de nimfòmana segons les circumstàncies. Li exigeix mantenir relacions sexuals moltes vegades utilitzant armes com a mitjà de coacció, sense importar-li els desigs de la seva parella i no accepta un no per resposta, d'aquesta manera és com s'arriba a la violació. La violació comprèn tota penetració, per la vagina, l'anus o la boca, usant la força o la intimidació.

c) Els maltractaments psicològics.

Es caracteritzen per la manipulació emocional o moral que es porta a terme mitjançant la desvalorització de la personalitat de la dona.

Els maltractaments **actius** consisteixen a tractar de manera degradant la dignitat de la persona. Aquest són el més difícils de detectar ja que la víctima no arriba a tenir consciència del que pateix, per aquest motiu no pot demanar ajuda ni defensar-se. Els maltractaments **passius** es caracteritzen per la falta d'atenció envers la parella. Una característica d'aquest maltractament és deixar de banda emocionalment a la dona o bé no contestar-li les seves preguntes, o fins i tot canviar-li de lloc les seves coses personals fent-la tornar boja.

Les característiques en general dels maltractaments psicològics són els insults, les amenaces (de mort, d'emportar-se els nens, de fer-la fora de casa, etc.), anomenar-la amb sobrenoms o adjectius degradants, criticar i trobar defectes en tot el que fa o diu, escridassar-la i li donar-li ordres. Humiliar-la davant d'altres

persones o en la intimitat, burlar-se d'ella o fer-li bromes que la fereixen emocionalment, ridiculitzar-li sempre els seus gustos, opinions o sentiments.

La fa sentir ximple, inútil, feble, ignorant i incompetent. No li contesta, no li parla, fa com si no existís, li manifesta menyspreu per ser dona o la pot rebaixar recordant-li successos del seu passat.

Sol desconfiar de forma evident de tot el que fa o diu, l'acusa de traïdora i deslleial, si explica el que li passa, l'acusa d'infidelitat, li exigeix atenció constant i competeix amb la resta de la família de manera que l'aïlla socialment.

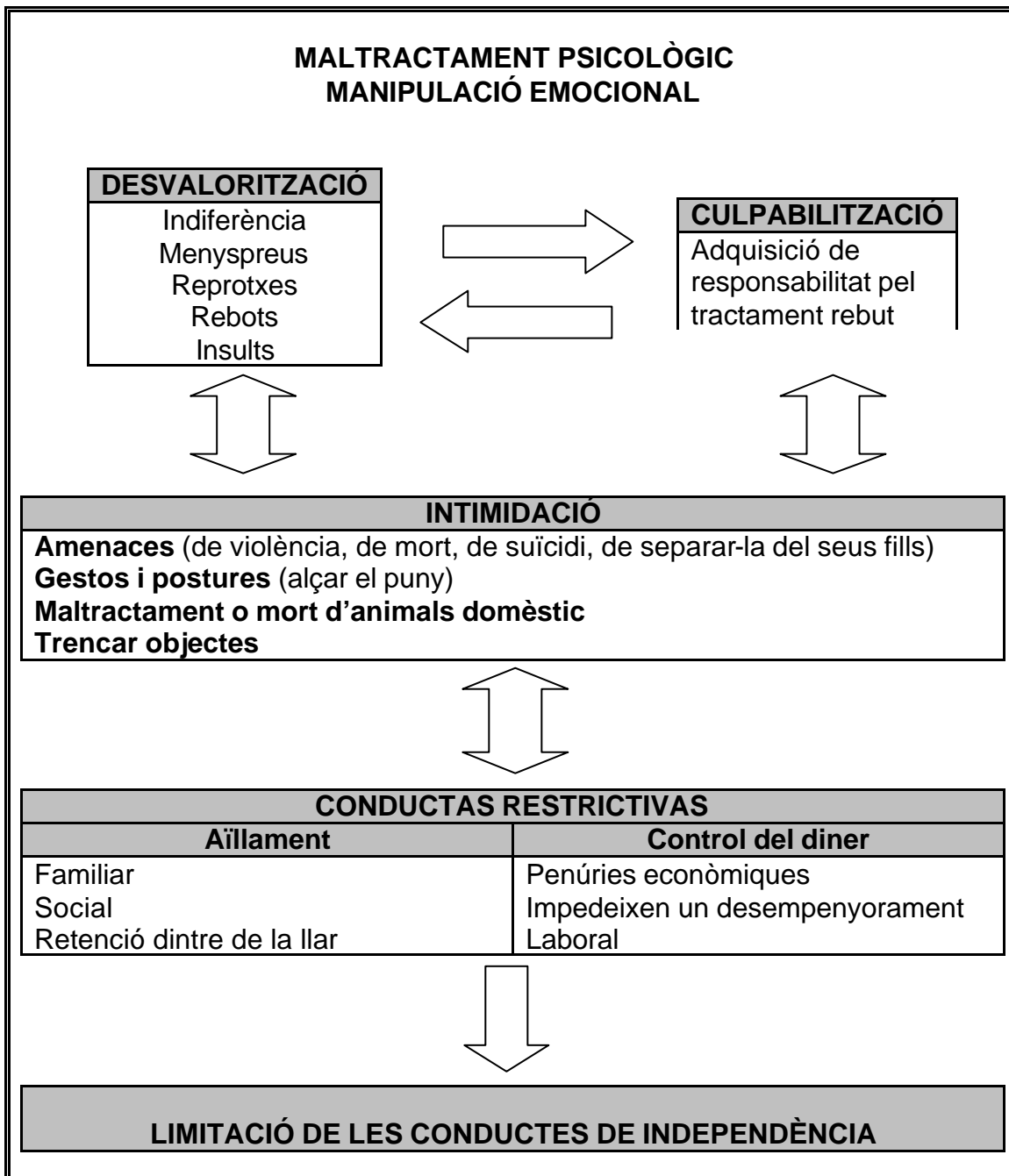
La culpabilitza se tot el que passa, i també per de coses absurdes, l'obliga a escoltar-lo durant hores, la fa obeir amb gests, mirades, senyals amb el cap o sorolls, la confon amb arguments contradictoris, fa comentaris sobre la seva aparença o característiques físiques, la deixa amb la paraula a la boca quan ella li parla i vol tenir sempre la raó, vol tenir sempre l'última paraula.

No compleix les promeses, els pactes o els acords, li exigeix que mantingui el rol d'esposa i mare que ell imposa, la té ocupada contínuament, no li deixa temps per ella mateixa, li demostra odi i amor alternativament, tergiversa les paraules o fets en contra d'ella, es nega a discutir els problemes, no parla mai amb ella i, si estan separats, la truca per telèfon a cada moment durant la nit.

No dóna mai explicacions, ni diu quan arribarà, i exigeix que ella sempre hi sigui, manifestant gelosia i sospitant contínuament; la indueix al suïcidi i l'amenaça de suïcidar-se per controlar-la.

La tortura mostrant-li com castiga o maltracta les seves criatures, l'aterroritza dient-li què pensa fer amb ella i/o els seus fills/es, es mostra cínic, prepotent i insolent amb ella i les criatures i fins i tot interroga els fills i filles sobre les activitats de la mare.

A continuació, hem elaborat un petit **esquema** de les característiques dels maltractaments psicològics.

Encara que hem parlat dels tres tipus de maltractaments més comuns a la nostra societat, nosaltres ens centrarem en els **maltractaments psicològics** donat que són els maltractaments més importants dintre del nostre treball ja que aquest està

basat en els suposats maltractaments que podia haver patit la protagonista de la *Plaça del Diamant*.

2.2.2 Segons psicòloques entrevistades.

Per tal de poder fer una aproximació més aprofundida al concepte de maltractament, que completés la part bibliogràfica, hem realitzat dues entrevistes a dues psicòloques de Santa Coloma de Gramenet, **Carme Torrens**, membre de l'equip EAP (Equip d'assessorament psicopedagògic) a nivell de municipi, de Santa Coloma de Gramenet, i **Marian Martínez**, psicòloga del Centre de la Dona de la mateixa ciutat.⁶

Definició del terme segons psicòloques entrevistades.

Segons la psicòloga *Carme Torrens* els **maltractaments** són accions agressives, violentes contra una persona normalment més dèbil; a nivell físic hi ha una acció contra el cos de la persona. A part dels **maltractaments físics** n'existeixen uns altres a nivell **psicològic**, que es donen quan ataquen contra la personalitat i la manera de ser d'una persona. També distingeix els **maltractaments sexuals**, on la víctima té poques defenses i no pot actuar en contra del seu agressor.

La psicòloga *Marian Martínez* defineix els **maltractaments psicològics** basant-se en les accions següents: abusar del seu poder, no valorar la dona, no fer cas de la seva decisió, insultar-la, coaccionar-la, arribar a confondre-la per tal de què ella es cregui que és culpable de tot el que li succeeix, posar en dubte qualsevol actuació d'ella, criticar-la, dir-li que no serveix per res, desvaloritzar-la, amenaçar-la amb treure-li els fills, acusar-la d'infidelitat...

D'altra banda defineix els **maltractaments físics** com qualsevol acció contra la dona, pel fet de ser dona i no poder-se defensar, que indiqui una pressió física amb armes, pallisses, cops de peu...

També descriu els **maltractaments sexuals** com una obligació a la dona a tenir una relació sexual amb o sense penetració.

⁶ Les entrevistes es poden consultar a l'annex 1.

En conclusió, les psicòlogues coincideixen en la classificació que nosaltres fem, segons la bibliografia, dels maltractaments. Per tant estan d'acord en l'existència de tres principals tipus de maltractaments, el físic, el sexual i el psicològic.

2.2.3 Segons la percepció de la gent enquestada.

Un altre apartat del nostre treball de recerca consisteix a investigar quina és la perspectiva i l'opinió que té la gent del carrer davant de la violència de gènere.

Així doncs hem decidit passar una enquesta a una mostra de cinquanta dones i cinquanta homes, tots ells de Santa Coloma de Gramenet.

Les persones que han realitzat l'enquesta han estat del nostre entorn més pròxim, com són familiars, professors/es, mestres, comerciants del nostre barri o veïns/es. L'edat dels enquestats està compresa entre els divuit i els seixanta anys.

D'aquesta manera hem pogut diferenciar quina és l'opinió dels dos sexes davant la violència de gènere.

Cal dir que totes les preguntes fetes les hem elaborat a partir de les característiques descrites a la bibliografia consultada i a les entrevistes amb les psicòlogues, i per tant totes haurien de ser contestades amb un *sí*. No obstant, les respostes negatives ens indiquen què pensa la gent i ens permeten treure conclusions.

1.Consideraries que una dona és maltractada **psicològicament** si...

	Dones		Homes	
	SI %	NO %	SI %	NO %
1. Ell la insultés, la menyspreés, la ignorés, la fes sentir inútil, feixuga...?	100	0	98	2
2. Ell la fes responsable de totes les coses que li succeeixen i busqués baralles sense motius?	100	0	88	12
3. Ell, quan ella parlés, la interrompés?	58	42	40	60
4. Ell la humiliés i l'avergonyeix davant d'altres persones?	100	0	96	4
5. Ell no respectés els seus sentiments?	86	14	82	18
6. Ell sempre volgués tenir la raó i fes que ella sempre estigués pendent d'ell i l'exigís submissió i obediència?	94	6	92	8
7. Ell es burlés de la seva manera de vestir, de parlar, de manifestar-se en públic...?	98	2	84	16
8. Ell l'anés allunyant dels seus familiars, amistosats, companys de treball?	96	4	84	16
9. Ell no l'escoltés quan opinés?	88	12	82	18
10. Ell fos gelós i possessiu, i l'acusés de ser infidel amb qualsevol home?	98	2	86	14
11. Ell no volgués que treballi i l'obligés a rendir comptes de les seves despeses?	96	4	82	18
12. Ell l'obligés a fer les feines de casa?	82	18	84	16
13. Ell no es disculpés mai i no reconegués els seus errors?	84	16	78	22
14. Ell l'amencés o la coaccionés verbalment?	100	0	98	2
15. Ell no respongués a les seves preguntes?	68	32	66	34
16. Ell en un moment donat la insultés i no ho fes per costum?	56	44	56	44
17. Ell llegís el seu diari personal i escoltés les seves converses telefòniques?	84	16	74	26
18. Ell prengués decisions importants sense consultar-li?	78	22	64	36
19. Ell volgués conèixer tots el detalls del temps que no passen junts?	70	30	66	34

Ítem 1: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell la insultés, la menyspreés, la ignorés, la fes sentir inútil, feixuga..?* El 100% de les dones considera que es tracta d'un maltractament psicològic. En canvi un 2% de la població masculina enquestada pensa que no. Això, encara que es tracti d'una petita part, és una dada força rellevant, ja que nosaltres pensàvem que aquesta pregunta era molt òbvia i què tant totes les dones com el homes enquestats ens respondria que sí.

Ítem 2: Respecte a la pregunta *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell la fes responsable de totes les coses que li succeeixen i busqués baralles sense motius?* El 100% de la població femenina torna a contestar que ho considera un maltractament psicològic, contrastant amb la negativa del 12% dels homes.

Ítem 3: Davant la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell, quan ella parlés, la interrompés?* De la població femenina un 58% opina afirmativament, en contraposició a un 40% d'homes que creu que no és un maltractament psicològic. Encara que no sembli que és un maltractament, ja hem vist que ho és segons els experts, i una gran part del homes no ho accepta com a tal. També ens va cridar l'atenció que el 42% de dones no ho considera com a maltractament, ja que avui en dia hi ha una gran informació sobre el tema i creïem que elles estarien més conscienciades.

Ítem 4: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell la humiliés i l'avergonyeix davant d'altres persones?* Tota la mostra femenina opina que es considera un maltractament, d'altra banda un 4% de la mostra masculina creu que no es tracta d'un maltractament. Per tant observem que aquesta part de la mostra masculina té encara una mentalitat on la dona ha d'estar subordinada a l'home.

Ítem 5: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell no respectés els seus sentiments?* Un 14% de la població enquestada femenina no considera aquesta acció com a maltractament ni tampoc el 18% de la població enquestada masculina. Observem que també la mostra de les dones enquestades té encara avui una mentalitat una mica masculista ja que aquest ítem pensàvem que seria molt obvi i seria contestat afirmativament.

Ítem 6: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell sempre volgués tenir la raó i fes que ella sempre estigués pendent d'ell i l'exigís submissió i obediència?* Només el 6% de la població femenina opina que aquesta acció no es un maltractament psicològic i per part dels homes enquestats un 8% opina que tampoc estariem davant d'un maltractament psicològic. En aquest ítem observem, una altra vegada, o la poca informació que té la societat o la mentalitat patriarcal d'ambdós sexes davant d'aquesta situació.

Ítem 7: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell es burlés de la seva manera de vestir, de parlar, de manifestar-se en públic...?* Només un 2% de les dones enquestades considera que no estarien davant d'un maltractament psicològic i un 16% del homes tampoc ho considera. Ens ha cridat l'atenció el percentatge dels homes que contesta negativament, ja que creuen que ficar-se amb una dona per la seva manera de vestir o burlar-se d'ella no és un maltractament; tornem a veure la subordinació de la dona envers l'home.

Ítem 8: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell l'anés allunyant dels seus familiars, amigats, companys de treball?* Un 4% de les dones nega que això sigui un maltractament psicològic, davant d'un 16% dels homes que també ho nega. Ens crida l'atenció que el 4% de

les dones contesti negativament a aquesta qüestió perquè sempre que hi ha un maltractament la dona es sent aïllada dels seus familiars, no tenen el seu suport a causa de què l'home durant la seva relació les ha separat dels seus familiars i amics. També crida l'atenció que el 16% dels homes cregui que això no és un maltractament i quedi indiferent davant d'aquesta acció.

Ítem 9: A la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell no l'escoltés quan opinés?* Un 82% dels homes respon afirmativament a aquesta pregunta, en canvi, la resposta de les dones a aquesta pregunta té un percentatge molt més baix, un 12%. Aquesta pregunta ens va sobtar molt ja que pensàvem que la majoria de les respostes afirmatives serien per part de la població enquestada femenina i en canvi, podem veure que elles no creuen que aquesta acció sigui considerada maltractament. S'observa per part dels homes una gran sensibilització en aquest ítem.

Ítem 10: A la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell fos gelós i possessiu, i l'acusés de ser infidel amb qualsevol home?* Només un 2% de la mostra femenina afirma que no, davant del 14% de la mostra masculina. En aquest ítem veiem que la part masculina que ha contestat negativament, subordina la dona envers ell, mostrant que troba normal controlar la dona i mostrar-se gelós i possessiu, pensant que la dona li pertany i que té el poder sobre ella.

Ítem 11: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell no volgués que treballi i l'obligués a rendir comptes de les seves despeses?* Un 96% de la població femenina està d'acord a considerar aquesta acció com a maltractament psicològic, davant d'un 84% d'homes que també ho considera. En aquesta acció veiem que un 16% dels homes enquestats no considerarien un maltractament que ell mateix l'obligués a no poder emancipar-se econòmicament a causa de què no la deixés treballar. Es reproduïx aquí l'esquema de família tradicional, amb un cap de família que porta els ingressos i la resta de membres que depenen d'ell.

Ítem 12: Respecte a la pregunta *una dona és maltractada psicològicament si ell l'obligués a fer les feines de casa?* Un 16% d'homes no considera aquesta acció com a maltractament psicològic davant d'un 18% de dones. Aquí veiem que les dones que responen afirmativament veuen com una obligació fer les feines de la casa i creiem que pot ser per l'educació que han rebut, una mentalitat arrelada a una altra època però reproduïda sovint per les dones i mares.

Ítem 13: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell no es disculpés mai i no reconegués els seus errors?* Un 84% de dones responen afirmativament a aquesta pregunta, en canvi tan sols un 78% de la població masculina considera aquesta acció un maltractament psicològic. La mostra masculina enquestada que ha contestat negativament, un 22%, demostra que davant d'aquesta acció no considerarien la dona maltractada si ells mateixos no es disculpessin o no reconeguessin els seus errors, amb això veiem la supremacia de l'home i la seva concepció de superioritat davant de la dona.

Ítem 14: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell l'amenacés o la coaccionés verbalment?* Tota la mostra femenina accepta aquesta acció com a maltractament psicològic, en canvi un 98% de la mostra masculina ho reconeix com a tal. Ja ens esperàvem la resposta d'aquest ítem, no obstant, el 2% dels homes tenen una altra opinió i consideren normal amenaçar la dona o insultar-la, això pot ser degut a què tenen una altra mentalitat o que ells hagin viscut aquestes situacions i ho consideren part de la vida en parella.

Ítem 15: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell no respongués a les seves preguntes?* Tan sols un 68% de dones accepta aquest concepte com a maltractament psicològic davant del 66% d'homes. En aquest ítem pensàvem que hi hauria un gran percentatge d'homes que no considerarien aquesta acció com a maltractament psicològic, no obstant veiem que no és tan elevat.

Ítem 16: Davant de la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell en un moment donat la insultés i no ho fes per costum?* La resposta d'aquesta pregunta coincideix tant en els homes com en les dones amb el 56% responnent afirmativament i un 44% responnent negativament. En aquest ítem hem quedat sorpreses ja que ens ha sobtat que el 56% de les dones accepten que això no és un maltractament, fins i tot estan disposades a ser insultades pels seus marits encara que no sigui sovint, paral·lelament, els homes estan en la mateixa situació, troben normal que en un moment determinat puguin insultar a la seva parella.

Ítem 17: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell llegís el seu diari personal i escoltés les seves converses telefòniques?* Tan sols un 16% de dones enquestades nega aquesta acció com a maltractament psicològic davant del 26% d'homes enquestats que també ho neguen. Ens sobta que, encara que sigui baix el percentatge d'homes que neguen aquest maltractament, puguin trobar normal escoltar les coses personals de la seva dona i arribar a no respectar el seu espai d'intimitat.

Ítem 18: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell prengués decisions importants sense consultar-li?* Un 36% de població masculina nega l'existència d'aquesta acció com a maltractament psicològic. I un 78% de població femenina ho accepta com a tal. Veiem que el 36% dels homes considerarien normal prendre decisions sense consultar-les abans a la dona, queda demostrat que l'home per una part vol a la dona submissa a ell i a la mateixa vegada que ell vol la seva llibertat per a prendre decisions deixant a la seva dona sense aquesta .

Ítem 19: Respecte la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada psicològicament si ell volgués conèixer tots el detalls del temps que no passen junts?* Un 30% de dones no considera aquesta acció com a maltractament, davant d'un 34% d'homes. En aquesta acció veiem que tots dos sexes coincideixen aproximadament en que no consideren aquest ítem com a maltractament, potser és degut a què actualment la societat és més liberal.

2.Consideraries que una dona és maltractada físicament si...

	Dones		Homes	
	SI %	NO %	SI %	NO %
1. Ell l'empenyés, la colpegés, li llancés objectes contra ella, li cridés o l'amenacés?	100	0	100	0
2. Ell li trenqués els seus objectes personals?	54	46	56	44
3. Ell pegués als seus fills?	78	22	76	24
4. Ell l'obligués a retirar denúncies per cops, i li negués l'atenció mèdica o fes semblar que ha estat un accident?	100	0	92	8
5. Ell pegués als seus animals de companyia?	44	56	42	58

Ítem 1: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada físicament si ell l'empenyés, la colpegés, li llancés objectes contra ella, li cridés o l'amenacés?* Ambdós sexes coincideixen en un 100% a considerar aquesta acció com a maltractament físic. En aquest ítem sí podem afirmar que els resultats són tal i com esperàvem ja que tant la mostra de dones com d'homes ens contesta que sí ho considera un maltractament, potser ha estat perquè és una qüestió molt òbvia, i seria molt xocant que algú no ho trobés com un maltractament.

Ítem 2: Respecte la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada físicament si ell li trenqués els seus objectes personals?* Un 46% de dones no ho considera un maltractament físic davant d'un 44% d'homes que tampoc ho consideren com a tal. En aquest ítem els resultats creiem que són una mica sorprenents ja que casi la meitat dels homes creuen que a una dona se li pot trencar els seus objectes personals, i no es considera una acte en contra d'ella, però el que encara és més sorprenent és que les dones mateixes pensin que les seves parelles els hi poden trencar els seus objectes personals sense donar-hi importància. Aquests resultats creiem que poden ser causa d'alguna manera que la mostra enquestada no s'hagi trobat en aquesta situació o bé perquè no estan realment ben informades sobre el tema.

Ítem 3: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada físicament si ell pegués als seus fills?* Un 78% i un 76% de dones i homes, respectivament, consideraria que una dona és maltractada físicament si es donés aquesta acció. En aquest ítem els resultats estan molt equilibrats entre ambdós sexes i realment són bastant elevats, la qual cosa a la mateixa vegada que ens ha agradat ens ha sorprès, perquè tot aquest percentatge que falta fins arribar a cent, no consideraria un maltractament envers la dona si veies com els seus fills són maltractats.

Ítem 4: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada físicament si ell l'obligués a estat denúncies per cops, i li negués l'atenció mèdica o fes semblar que ha sigut un accident?* El 100% de la mostra femenina considera aquesta acció com a maltractament psicològic davant del 92% de la mostra masculina que considera maltractament físic aquesta acció. Aquest ítem potser ha estat dels que més ens ha sorprès pel que fa a al mostra masculina, ja que davant

d'un ítem tan evident respecte al tema de la violència de gènere, un 8% dels homes no considera maltractament que un home doni cops a la seva dona i després l'obligui a retirar denúncies o li negui l'atenció mèdica. Això ens fa veure la visió que tenen encara alguns homes davant la situació de la violència de gènere.

Ítem 5: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada físicament si ell pegués als seus animals de companyia?* Tan sols un 44% de dones veu aquesta acció com a maltractament físic davant d'un 42% d'homes que també ho considera com a tal. En aquest ítem els resultats ens van sorprendre positivament donat que, encara que, la dona es pot sentir maltractada al veure com maltracten als seus animals de companyia, ja que això deixa veure l'agressivitat de l'home davant d'algú que a l'igual que les dones la majoria de vegades no es pot defensar, pensàvem que la majoria d'ambdós mostres no ho consideraria com maltractament.

3. Consideraries que una dona és maltractada sexualment si...

	Dones		Homes	
	SI %	NO %	SI %	NO %
1. Ell la perseguís, la tirés a terra, l'obligués a mantenir relacions sexuals, dient-li que fa ús dels seus drets?	100	0	100	0
2. Ell prengués la iniciativa en les seves relacions sexuals?	36	64	56	54
3. Ell l'obligués a no usar mètodes anticonceptius?	90	10	92	8

Ítem 1: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada sexualment si ell la perseguís, la tirés a terra, l'obligués a mantenir relacions sexuals, dient-li que fa ús dels seus drets?* Torna a coincidir el percentatge dels dos sexes d'aquesta pregunta amb un 100% afirmativament. En aquest ítem realment els resultats eren els que esperàvem, i per segona vegades les dues mostres estan d'acord, potser igual que a l'ítem anterior en què ambdós sexes s'han posat d'acord ha esta perquè són qüestions molt òbvies.

Ítem 2: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada sexualment si ell prengués la iniciativa en les seves relacions sexuals?* Un 36% de dones veuen aquesta acció com a maltractament físic davant d'un 56% d'homes que la veuen com a tal. En aquest ítem els resultats han estat sorprenents pel que fa a al mostra masculina, ja que és l'únic ítem en el qual el percentatge dels homes en la graella del sí és més elevat que el de les dones. Un 64% de les dones no es consideraria maltractada sexualment si la seva parella fos qui sempre prengués la iniciativa, però en canvi el 56% dels homes sí que consideren que una dona és maltractada si la seva parella és qui pren la iniciativa. Aquest ítem ens ha sorprès ja que no pensàvem que els homes opinessin d'aquesta manera, això creiem que pot ser perquè actualment les dones estan començant a tenir molta més llibertat pel que fa a les relacions sexuals en parella.

Ítem 3: Respecte a la pregunta, *consideraries que una dona és maltractada sexualment si ell l'obligués a no usar mètodes anticonceptius?* Un 10% de dones no consideren aquesta acció com a maltractament sexual davant d'un 8% d'homes que tampoc ho consideren con a tal. Aquest ítem creiem que dintre d'aquesta part de l'enquesta és bastant important, i creiem com en altres casos que els resultats d'ambdós sexes serien del 100% per 100% ja que els mètodes anticonceptius han de ser utilitzats o no utilitzats per decisió dels dos membres de la parella, però el que no es pot fer és obligar a la dona a què no els utilitzi o que l'home es negui a utilitzar-ho, ja que encara que els dos pateixen riscos de contagiar-se mútuament malalties, és la dona qui pateix el risc de quedar-se embarassada involuntàriament. I de tot això sembla que tant una part dels homes com de les dones no en siguin conscients. Aquest petita part que ha contestat que no creiem que pot ser perquè no estan realment informades sobre el tema o bé perquè en el cas dels homes la mentalitat masclista està molt present.

QUÈ EN PENSES?

	DONES		HOMES	
	V %	F %	V %	F %
1. El maltractament en la parella és un assumpte privat en el qual la resta de persones no s'han de ficar.	22	76	14	86
2. Donar una bufetada o insultar alguna vegada a una dona, no és un maltractament.	8	92	20	80
3. Si una dona no es separa és perquè no vol.	26	74	44	56
4. En totes les parelles hi ha discussions.	94	6	96	4
5. Els homes que maltracten les dones estan bojós o no saben el que fan.	14	86	44	66
6. Quan una dona deixa el seu marit el maltractament desapareix	8	92	18	88
7. Si els homes que maltracten a les dones anessin a la presó, la violència familiar desapareixeria	52	48	50	50

Ítem 1: respecte a l'afirmació de *si el maltractament en la parella és un assumpte privat en el qual la resta de persones no s'han de ficar*, el 22% de dones i el 14% dels homes enquestats opina que és veritat. Segons la bibliografia consultada és fals, donat que les dones maltractades necessiten el suport de la família, dels amics i dels companys, ja que moltes vegades no poden canviar la seva situació perquè no tenen el suport necessari per denunciar el seu maltractador. No esperàvem que aquest percentatge estigués d'acord amb aquesta afirmació, veiem que hi ha persones que opinen que la gent no s'ha de ficar dins dels problemes de la parella, mantenint així la seva privacitat.

Ítem 2: respecte a l'afirmació de *si donar una bufetada o insultar alguna vegada a una dona, no és un maltractament*, el 8% de les dones i el 20% dels homes opina que és veritat. Segons la bibliografia consultada aquesta afirmació és falsa. Ens crida l'atenció el 20% d'homes que no ho considera com a maltractament, ja que opinen que és justificat donar una bufetada a una dona encara que es produeixi un

dia determinat pel motiu que sigui. Aquesta opinió ens deixa veure el poder que exerceix l'home sobre la dona i l'acceptació d'algunes dones d'aquesta situació.

Ítem 3: respecte a l'afirmació de si *una dona no es separa és perquè no vol*, el 74% de les dones i el 56% dels homes opina que és fals. Segons la bibliografia consultada aquesta afirmació és falsa, observem que un 42% d'homes opina que és vertadera, aquí veiem que els homes desconeixen que pot haver-hi aspectes externs, com no poder independitzar-se del maltractador o que la dona es vegi amenaçada per aquest; això dóna lloc a què la dona no tingui el suficient valor per actuar posant una denúncia per por a les conseqüències que això pot portar.

Ítem 4: respecte a l'afirmació *en totes les parelles hi ha discussions*, un 94% de dones i un 96% d'homes que és vertadera. Segons la bibliografia consultada la afirmació és certa, ja que distingeix entre haver-hi discussions però no per això hi ha d'haver violència.

Ítem 5: respecte a l'afirmació *els homes que maltracten les dones estan bojos o no saben el que fan*, el 86% de dones i el 66% d'homes opina que és fals. Segons la bibliografia aquesta afirmació és falsa ja que la majoria d'homes són conscients del que fan, no obstant ens sobta el percentatge de les persones enquestades que contesten afirmativament respecte a aquesta qüestió, ja que pensàvem que a la societat hi ha molta informació respecte al tema dels maltractaments i no sempre s'afirma que el maltractador pateixi d'una malaltia psicològica o similar.

Ítem 6: respecte a l'afirmació *quan una dona deixa el seu marit el maltractament desapareix*, el 92% de les dones i el 88% dels homes opinen que és falsa. Segons la bibliografia es donen molts casos en els que les dones segueixen patint maltractaments després de la separació del marit. Respecte a l'opinió de la dona veiem que estan assabentades de què després de la separació els maltractaments poden continuar, però ens ha sobtat el percentatge d'homes que respon que és fals, ja que pensàvem que als mitjans de comunicació hi ha molts casos on aquest fet queda palès.

Ítem 7: respecte a l'afirmació *si els homes que maltracten a les dones anessin a la presó, la violència familiar desapareixeria*, el 52% de les dones i el 50% dels homes pensen que és cert. Segons la bibliografia consultada aquesta afirmació és falsa ja que ficar a la presó els homes no és suficient ja que és necessari que els maltractadors segueixin un tractament psicològic.

Conclusió.

Com ja comentàvem en la introducció d'aquest apartat, l'objectiu pel qual hem passat les enquestes a la gent del carrer ha estat saber si tenen coneixements

sobre el tema dels maltractaments, i si aquests coincideixen amb les característiques descrites pels especialistes⁷.

Tal com queda demostrat en aquestes enquestes, les dones estan més conscienciades o més informades sobre els maltractaments, segurament perquè són les que els pateixen; no obstant encara trobem una mentalitat masculista que no és exclusiva dels homes. Per exemple, com s'ha observat en l'ítem 20, podem veure com tots dos sexes opinen el mateix davant la pregunta plantejada. En aquestes respostes podem suposar que gairebé la meitat de les dones enquestades estarien disposades a ser insultades alguna vegada per la seva parella, donat que elles no consideren que això sigui un maltractament envers la dona.

Respecte als resultats obtinguts dels homes, en general cal dir que en la majoria de respostes els percentatges no corresponen al que nosaltres al realitzar l'enquesta esperàvem, ja que pensàvem que les respostes entre homes i dones estarien més equilibrades.

Crèiem que els homes de la nostra societat eren més conscients respecte aquesta lacra social, és a dir, segons el que s'ha evidenciat en els resultats, els homes enquestats tenen una mentalitat encara amb valors arcaics, es creuen que tenen el poder per controlar les dones.

2.2.4 Definició i concreció del terme.

Per tal d'acabar d'arrodonir la definició dels maltractaments farem ús de les tres fonts d'informació que consten en el nostre treball, és a dir la bibliografia, les entrevistes i les enquestes.

Els **maltractaments psicològics** són accions contra la personalitat i la manera de ser d'una persona, normalment més dèbil, basant-se en les accions següents:

Abusar del seu poder, no valorar la dona, no fer cas de la seva decisió, insultar-la, coaccionar-la, arribar a confondre-la per tal de què ella es cregui que és culpable de tot el que li succeeix, posar en dubte qualsevol actuació d'ella, criticar-la, dir-li que no serveix per res, desvaloritzar-la, amenaçar-la amb treure-li els fills, acusar-la d'infidelitat, menysprear-la, fer-la responsable de tots els problemes, buscar-li baralles sense motius...

⁷ Bibliografia i psicòlogues entrevistades.

Els **maltractaments físics** són qualsevol acció agressiva, violenta contra la dona, pel fet de ser dona i no poder-se defensar, que indiqui una pressió física amb armes, pallisses, o cops de peu. Poden ser de caràcter quotidià o cíclic. Es pot considerar un maltractament físic obligar a la parella a retirar denúncies per cops, o negar l'atenció mèdica o fer semblar que ha estat un accident. El punt més extrem és intentar asfixiar-la o estrangular-la i fins i tot arribar a assassinar-la.

Els **maltractaments sexuals** consisteixen a obligar a la dona a tenir una relació sexual amb o sense penetració, on ella té poques defenses i no pot actuar en contra del seu agressor. Els agressors argumenten que fan ús dels seus drets per poder mantenir les relacions sexuals cada cop que ells vulguin.

2.2.5 Perfil psicològic de l'home maltractador.

Segons la bibliografia consultada, existeixen tant el perfil psicològic de l'home maltractador com el de dona maltractada. En canvi segons el psicòlegs/es i els/les especialistes en la violència de gènere com poden ser el tècnics/ques, o coordinadors/es de les reunions a les quals hem assistit⁸, no hi ha un perfil psicològic de l'home maltractador o de dona maltractada.

Així doncs deixem constància dels perfils bibliogràfics.

Els homes maltractadors poden ser homes joves, casats o amb parella i amb fills. No necessàriament són homes sense formació, ja que solen tenir estudis primaris i secundaris, solen tenir un nivell socioeconòmic mig-baix i es troben laboralment actius. La major part dels maltractadors solen tenir una doble personalitat: una actitud no violenta fora de la seva llar, és a dir, donen una aparença de persones ordenades, correctes, educades, respectuoses, i més si exerceixen d'advocats, jutges, metges, o polítics entre altres; això dona pas a què els familiars, amics i veïns considerin la dona maltractada exagerada i histèrica. Però dintre de l'àmbit domèstic es converteixen en uns dèspotes agressius que utilitzen la violència per fer-se respectar, i davant dels fills acusen la dona de ser mala mare, per guanyar-se el suport d'aquests. Moltes vegades solen utilitzar la seva dependència a l'alcohol, a les drogues o altres substàncies com excusa del seu comportament.

Els homes que maltracten a les seves parelles són homes que tenen por a ser abandonats, per aquest motiu una vegada que han agredit a la seva parella demanen una segona oportunitat assegurant que no tornarà a passar. Es converteixen en homes gelosos i les acusen de ser infidels. Es senten fracassats, mai parlen dels seus sentiments i només expressen amb facilitat la seva ira, i són incapaços de controlar en diverses situacions la seva ira i la seva còlera.

Aquests no volen que la seva parella s'emancipi econòmicament, i per tant la tenen tancada a casa sense deixar-la que surti al món laboral; d'aquesta manera l'obliguen a rendir comptes de totes les seves despeses. Poc a poc la van aïllant de la seva família i amistats i la mantenen sempre depenent d'ell, obligant-la a donar-li explicacions del que fa tot el temps que no passen junts.

⁸ Reunió amb la Associació Tamaia. Conferència contra la violència de gènere des de la diputació de Barcelona. Centre de la dona de Santa Coloma de Gramenet.

Són homes als que els agrada humiliar la dona i ridiculitzar-la davant d'altres persones, per tal de que cada vegada la dona es senti més fracassada com a persona.

Molts maltractadors procedeixen de famílies on han existit maltractaments i per aquest motiu veuen normal la seva forma de relacionar-se. Són homes de valors arcaics, segueixen una cultura patriarcal de poder, es creuen que ells tenen el poder per controlar a les dones i les infravaloren pel simple fet de ser dona.

2.2.6 Perfil psicològic de la dona maltractada.

Respecte al perfil psicològic de la dona, ens hem trobat en la mateixa situació, ja que bibliogràficament sí que hem trobat la descripció del perfil psicològic de dona maltractada, però igual que en el cas de l'home, segons els especialistes consultats no hi ha un determinat perfil psicològic, donat que qualsevol dona, independentment de la classe social, lloc en el que viu, nivell cultural, ingressos financers, procedència familiar, etc. pot patir violència de gènere. Malgrat tot, en general es poden establir unes característiques psicosocials de la dona maltractada.

En general, les dones maltractades són dones joves, estan casades o viuen en parella i tenen fills. Han cursat estudis primaris, pertanyen a un nivell socioeconòmic mig-baix i algunes d'elles són mestresses de casa o bé es dediquen a treballs poc qualificats (servei domèstic, empreses de neteja...).

Normalment manquen de relacions socials i familiars estables; aquest fet fa que es sentin frustrades en la seva condició de dona, no només com a esposa sinó també com a mare. En conseqüència no es senten recolzades per posar denúncies o actuar en contra de l'home, perquè aquesta falta de control els hi produeix sentiments d'inseguretat, i fins i tot de pànic.

Solen ser dones amb una baixa autoestima ja que no saben valorar les seves virtuts com a persones, és a dir, es desvaloritzen personalment, això és el que les porta a mantenir una relació de dependència i de submissió respecte a la seva parella.

Són dones que no tenen perspectiva crítica respecte a la seva situació, fins i tot arriben a pensar que elles són les veritables culpables de la conducta del seu maltractador.

Es converteixen en persones molt indecises donat que durant el període en el que han estat maltractades, la seva parella ha sigut la que prenia les decisions en tots els àmbits de la vida en comú.

La majoria de dones aguanten amb el seu home pels seus fills ja que no volen que els nens pateixin, a més el maltractador coacciona la dona amenaçant-la que la separarà dels seus fills.

2.3 ELS MALTRACTAMENTS A LA PLAÇA DEL DIAMANT.

Una vegada finalitzada la part en què descrivim què són els maltractaments, donem pas a la segona part, on es troba el principal objectiu del nostre treball. Aquesta part la introduïm explicant la biografia de l'autora de l'obra a partir de la qual està basat el nostre treball. A continuació també fem un breu resum de *La plaça del Diamant*, per tal de poder posar en situació els lectors.

2.3.1 Biografia de l'autora de *La plaça del Diamant*

Mercè Rodoreda va néixer l'any 1908 a Barcelona al barri de Sant Gervasi, on va viure tota la seva infantesa. Va ser filla única, la seva infantesa va ser solitària. La persona que més va influir en la seva escriptura va ser el seu avi, a qui li deu una de les seves passions, les flors, aspecte que després reflecteix en les seves obres literàries. La mort de l'avi, quan ella tenia catorze anys, va marcar la seva adolescència.

El 1928 es va casar amb el seu oncle matern, Joan Guirguí, aquest havia marxat a Amèrica molt jove, i va tornar amb una certa fortuna econòmica. Un matrimoni que no era acceptat per ella mateixa, al qual es veu abocada, i el naixement del seu únic fill, Jordi Guirguí, es converteixen per l'autora en una experiència traumàtica.

A partir d'aquests fets, a inicis dels anys trenta, Mercè Rodoreda tria la literatura com alternativa d'evasió d'aquell entorn tancat que havia patit. Així doncs va iniciar una carrera de perfeccionament progressiu, que es deixa veure en les col·laboracions als diaris i revistes de més prestigi d'aquells anys, generalment en forma de contes. Aquells anys van ser de molta activitat, i li donaren moments molt intensos respecte a la perspectiva sentimental.

El 23 de gener de 1939 emprèn el camí de l'exili. Es va instal·lar a París, amb altres escriptors catalans com: Pere Calders, Joan Oliver/Pere Quart, Armand Obiols, Xavier Benguerel, Francesc Trabal, Agustí Bartra, Anna Murià i Cèsar August Jordana entre d'altres. En aquell refugi va iniciar una complicada relació sentimental amb Armand Obiols, que va durar fins a la mort d'aquest.

Va ser una època de duresa i de supervivència, en la qual la mateixa autora considerava que escriure era una ocupació frívola, considerant que tampoc no tenia el suficient temps com per dedicar-s'hi de ple. Els primers anys d'exili, entre el 1940 i el 1950, tenia ben present la capacitat de projecció de les seves obres. Però fins l'any 1979, no es va publicar cap de les seves obres a Catalunya. Cap el 1946 comença a escriure poesia lírica. L'estabilitat econòmica li arriba amb la feina que Armand Obiols obté com a traductor de les Nacions Unides, etapa d'enorme creativitat per a l'autora.

La plaça del Diamant va ser publicada l'any 1962, i això representa la consagració definitiva de l'autora en la literatura catalana. L'any 1966 publica *El carrer de les Camèlies*, i en aquest mateix any li van atorgar el premi Sant Jordi coincidint amb la mort del encara marit, Joan Guirguí. L'any 1967 publica les obres *Jardí vora el mar* i *La meua Cristina i altres contes*, i comença a treballar en una nova novel·la, *Mirall trencat*.

Armand Obiols mor sobtadament l'any 1971 a Viena. L'any següent decideix construir-hi un xalet i retornar a Catalunya, a Romanyà de la Selva, on passarà la resta de la seva vida. A Romanyà va acabar *Mirall trencat* al 1974. En aquesta etapa de retorn a Catalunya, va ser membre i Sòcia d'honor de les Lletres Catalanes al 1980.

El 1982 s'estrena la pel·lícula *La plaça del Diamant*, dirigida per Francesc Betriu. Finalment, mor de càncer en una clínica de Girona, el 13 d'abril de 1983 i va ser enterrada a Romanyà de la Selva.

2.3.2 Argument de l'obra *La plaça del Diamant*.

L'obra comença a desenvolupar-se a la Festa Major de Gràcia. La protagonista, Natàlia, i una amiga seva, la Julieta, van a l'envelat de la plaça del Diamant. Aviat coneix un noi, molt intrèpid, que li demana per ballar; ella és promesa d'un altre xicot, en Pere, tot i així accepta, però patint per l'altre.

Al cap d'una estona, en Quimet, que així es diu el noi, li demana ser nuvis, per un any més tard casar-s'hi i li posa un sobrenom: *Colometa*. Natàlia s'espanta i fuig.

Més tard l'idil·li segueix endavant i ella acaba renyint amb en Pere. Quimet resulta ser molt gelós i vol que deixi la feina de dependenta d'una pastisseria. Però ella s'hi resisteix.

Aviat coneix la mare del seu promès i també a un amic molt íntim, en Cintet. Natàlia té una amiga ja gran, la senyora Enriqueta, que és castanyera, que l'aconsella i ella sent que li dona bons consells. La parella es compra un pis on cal fer reformes. La Natàlia decideix presentar el seu promès al seu pare. Després es casen i fan una festa on Natàlia sembla gaudir a més no poder. La vida en parella sembla ser feliç, encara que ella sembla abassegada per en Quimet, sense poder-se expressar.

En Quimet cada cop que les coses no li van prou bé o té diferències amb la Natàlia, esmenta una tal Maria, recurs que té molt efecte sobre la Natàlia, que amb el pas del temps es sent cada vegada més dominada pel seu marit.

Natàlia, a través de les seves reflexions, descriu la bellesa física del seu home. Però en la relació amb ell la por és la que domina, una por que va acompanyada de submissió.

En Quimet comença a patir un mal d'ossos, motiu de les seves preocupacions i de les de la Natàlia. Aquest fet per la senyora Enriqueta és un recurs d'en Quimet per tenir la Natàlia pendent d'ell. Una dia la Natàlia es troba amb el seu excompany, en Pere, i aquest la felicita pel seu matrimoni. Quan arriba a la llar explica la trobada al Quimet, el qual reprova l'actitud de la dona.

Natàlia queda embarassada. La mare d'en Quimet li explica que un nen la farà patir molt i el seu pare es lamenta del seu embaràs. La senyora Enriqueta li parla de les "fases" dels embarassos. En Quimet canvia una mica la seva manera de ser, està més pendent d'ella i de la nova vida, i se'n sent orgullós.

Natàlia descriu el seu part. Quan neix el nen pesa quatre quilos, i no el pot criar, el nen plora sense descans, la criatura es troba a les portes de la mort. Aquesta situació es perllonga fins a una visita de la seva amiga Julieta, que és quan se li retira la llet, i el nen comença a prendre el biberó.

Mentrestant la malaltia d'en Quimet s'agreuja, i no deixa de reprovar la Natàlia, aquesta vegada es deu a que la dona deixa de tant en tant el nen a la mare d'ell, i això a ell li desagrada.

Aquesta novel·la té un símbol ben clar i constant que són els coloms, presents durant tota l'obra. La construcció d'un colomar desplaça coses personals de la Natàlia a una altra part de la casa, encara que en Quimet promet fer-li un cobert per ella. Poc a poc el colomar s'anirà omplint d'altres parelles de coloms. Natàlia té un temps de tranquil·litat, ja que en Quimet està molt entusiasmat amb els seus coloms i la deixa tranquil·la, fins que comencen els esdeveniments de la II República.

Quimet s'entusiasma i els viu intensament, participa en els fets polítics. Natàlia queda embarassada de la Rita, que li dona un mal embaràs. El nen s'engeloseix de la nena i no perd ocasió de martiritzar-la. Coincidint amb el part de la Colometa, el mal d'ossos d'en Quimet s'agreuja.

Colometa decideix d'anar a fer feines de casa, els tractes són bastant dolents i li paguen una misèria, molt menys del què tocava de pagar. Un dia al sortir de casa, anant amb el marit, decideixen comprar veges a un adroguer del barri.

Quan torna a casa els nens estan desperts i sembla que amaguin un secret, que més tard és descobert, els nens solen omplir el pis de coloms i els donen veges.

En Quimet fa grans projectes sobre la cria de coloms. Els nens s'han fet amics dels coloms, que els fan companyia quan estan sols, mentrestant la Natàlia va sentint-se envaïda pels coloms ja que li resten el seu espai vital.

Els fets polítics i la proximitat de la guerra van apartant en Quimet. Un amic seu i ell es preparen per fer d'escamot⁹.

Colometa no pot més, cada vegada es sent més sola. Un dia trenca un got a la casa on va fer feines, i li descompten del sou. S'enrabia, però descarrega la seva ràbia en arribar a casa i pega el nen sense raó. Aquella nit ella pren una solució, assaja diferents mètodes per matar els colomins dins dels ous, fins que a poc a poc aconsegueix que les cries morin dins l'ou, no obstant aquesta activitat l'angunieja.

Els senyors de la casa on treballa comencen a ser controlats pels milicians. El Quimet se'n va al front d'Aragó i li deixa dues monedes d'or que li dona el mossèn que els havia casat com mostra d'agraïment d'haver-lo ajudat a fugir a França.

Més tard la Natàlia troba la Julieta, qui li explica els seus amors amb un milicià; i Natàlia les seves desventures i dificultats per tenir cura dels nens i trobar menjar.

⁹ Escamot: Petit conjunt de persones que van plegades, especialment de soldats, policies, etc.

El pare de la Natàlia es mor coincidint amb els bombardejos des del mar a Barcelona. Retorna Quimet, ara mal nodrit i tuberculós, amb el desig de romandre a casa i no sortir mai, valorant la seva llar i la seva família. El Quimet els hi ha portat menjar. Al cap de tres dies, se'n va de nou al front. Les coses empitjoren. Natàlia decideix portar el fill a unes colònies de nens, perquè ella ja no troba menjar. La nena enyora molt el seu germà.

En aquest període arriba la notícia de la mort del marit i justament també mor el darrer colom. Natàlia es va enfonsant. Troba feina a hores, però això no l'ajuda a reeixir. L'Antoni, el fill, torna de les colònies. Finalment decideix matar els seus fills, no sap com, i decideix que amb l'embut que en Quimet havia comprat el dia que va portar els coloms; abocaria sulfumant per la boca de les criatures i després ella es faria el mateix. Decideix anar a l'adroguer, allà compraria el sulfumant. Però es troba que l'adroguer li demana que vagi a fer les feines de casa seva. Natàlia accepta.

Al cap d'una any de treballar a casa de l'adroguer, l'home li proposa matrimoni. Ella ho consulta a la senyora Enriqueta, la qual li aconsella que accepti. Ho fa, tot i que sembla penedir-se un cop fet. Al cap de tres mesos es casen.

Els nens inicien estudis i l'Antoni li posa dona de fer feines perquè s'havia casat per tenir família i no per fer-la rentar. L'Antoni li dóna les gràcies per la felicitat que sent des de què ella i els seus fills vivien amb ell.

La Natàlia pateix insomni, i continua pensant amb en Quimet. A la Rita li surt un pretendent, en Vicenç, que es presenta a Natàlia per demanar-li la mà de la noia.

La nena tot i que li agradava fer d'hostessa i estudiar anglès, s'hi casa convençuda després d'alguns entrebancs. Arriba el casament, es coneixen les dues famílies i tot és una festa. Natàlia balla amb el seu fill i la seva filla li confessa que des de sempre li havia agradat el Vicenç.

Aquella nit, Natàlia es desperta de matinada, es vesteix, agafa un ganivet i surt al carrer; el travessa sense veure els llums blaus, arriba a l'antiga casa on havia viscut amb en Quimet, camina fins a la plaça del Diamant i de dins li surt un crit que ni ella sap d'on ve, un crit d'alliberament. Torna a casa seva més tranquil·la, més assossegada; el seu marit l'espera neguitós, es fica al llit, ella l'abraça amorosament i així s'adormen.

L'endemà s'aixeca i pensa que a la tarda, quan vagi al parc, trobarà ocells contents.

2.3.3 Perfil Natàlia/Colometa.

La protagonista de l'obra no ha tingut una infantesa plena d'estimació per part de la seva mare. No li ha deixat res a dins, cap experiència o cap acció on l'hagués demostrat que l'estimava, encara que la Natàlia ens la presenta com amantent i

bona. La mare no l'ha deixada capaç de decidir el seu propi camí com tampoc no l'ha deixada fornida de pensament propi i judici. A casa seva també apareix la imatge d'uns pares barallant-se o sense dir-se res, no era una família gaire comunicativa, on el diàleg entre els pares no hi estava present.

La mort de la mare la deixa en una situació ben precària, no es pot agafar enlloc. Natàlia s'hauria d'enfrontar amb la possibilitat d'haver estat la causa de la separació dels pares i ser la que va impedir a la mare de tenir nous fills; d'haver destruït la parella.

En morir la seva mare queda aïllada, això queda més palès encara quan el seu pare es torna a casar. Té un sentiment de confusió i de buidor. Aquesta última part es veu quan, fins i tot, Natàlia li ha de donar part del sou al seu pare per a què ell li administri. Per tant, no és estrany que per a la protagonista la mort del seu pare no sigui rebuda amb tristesa, ja que per ella ja era mort quan va morir la seva mare.

La protagonista es sent molt protegida amb la castanyera, la senyora Enriqueta. Aquesta li dona bons consells i la Natàlia veu en ella a una mare. Aquesta visió de mare capaç i esforçada correspon a la imatge interna que té la Natàlia de mare i que és la que li permet no suïcidar-se. No obstant, veiem que aquests consells atempten contra l'enfortiment de la parella, ja que la seva amiga sempre veu bé tot el que fa en Quimet.

a) Tipus de relació amb la primera parella, QUIMET.

Amb el Quimet, la Natàlia troba la contrapartida del seu caràcter trist. És una relació basada en la despersonalització, en la renúncia d'ella mateixa, per exemple ha de canviar de nom i amollar-se al que creu que el seu marit li exigeix.

Es tracta d'una relació que li fa perdre la que havia mantingut amb en Pere, el seu primer promès. El motiu pel qual la Natàlia accepta el matrimoni amb en Quimet, és que no troba altre alternativa després d'haver tingut de deixar el seu antic promès, en Pere. D'aquesta manera aconsegueix fer-se gran, assolir el matrimoni, acomiadar-se de l'adolescència i la infantesa.

La relació amb en Quimet la sotmet, la despersonalitza, però aquesta imatge és observada com a bona, és una relació de submissió, d'anul·lació de la seva personalitat.

Ell li diu que ha de pensar com ell i fins i tot la fa mentir per donar-li la raó, definitivament la protagonista es converteix en un ressò de l'altre. A l'episodi de les xicres queda palès que a la Natàlia no li agraden les xicres¹⁰ perquè al Quimet no li agraden (*op. cit.*, p.48).

El seu disgust va creixent, està enrabiada amb ell però no li fa saber el que sent i es sotmet més a ell. Té una actitud passiva, això la porta a no poder pensar, ni créixer per ella mateixa; apareix sense iniciativa. En definitiva ella ja no és Natàlia, és Colometa, és el resultat del seu home, sense vida i sense autonomia.

¹⁰ Xicra: Tassa petita, emprada especialment per a prendre xocolata desfeta.

En canvi la relació del Quimet amb els seus amics és força bona, hi ha una gran comunicació i projectes comuns. Veiem clarament un indicatiu de doble personalitat, ja que a casa amb la Colometa és d'una manera i amb els amics és d'una altra.

Natàlia crea una imatge d'en Quimet equivalent a un dominador; ella s'identifica amb una pobra noia esclavitzada. Ella poc a poc comença a rebel·lar-se i comença a actuar d'amagat d'en Quimet a fi que ell no s'assabenti del que fa.

Una acció molt clara és quan ella mata els coloms del seu marit, ja que és per culpa d'aquests que ella va perdent el seu espai vital. D'aquesta manera ataca indirectament al Quimet, perquè per ell els coloms són molt importants. Els intents de despersonalització s'agreugen quan queda embarassada, perquè l'embaràs és vist com una cosa molt destructiva, vinguda del Quimet.

Per aquesta raó apareix l'activitat obsessiva de la neteja, neteja constantment tot el que la pot embrutar. La relació amb el Quimet empitjora una vegada ha nascut el seu nen; qui gaudeix del nen és ell, sembla que ell li roba la criatura, ella ara apareix com una dona de fer feines. Natàlia es sent molt desprotegida; tot ho ha de fer ella, es sent explotada pels fills, marit i coloms. Amb la notícia de la mort del marit a la guerra es dona la mort de l'últim colom.

Això fa que anys més tard la Natàlia senti que el marit pot tornar d'un moment a un altre i demanar-li responsabilitats, tot i que està mort. Això li provoca una ansietat persecutòria que la reclou a casa del segon marit. La por és constant, ja que ella es sent responsable de la mort del seu marit, tot i que ell ha mort al front per qüestions d'índole política.

Després de la pèrdua del seu marit, ella no pot incorporar res del que ell li ha ofert, es sent buida, feta de suro, incapaç de defensar la vida.

Tot i això, la protagonista explica a les seves amigues del parc que havia tingut un marit extraordinari i idealitza els coloms i el colomar, en un intent desesperat de fer desaparèixer la imatge d'un marit venjatiu i persecutori. Natàlia apareix com una nina que no parla, que no expressa els seus sentiments reals. Quan en Quimet torna del front ella descriu com veu el seu marit, més adult i capaç de valorar el que és ella i el que li ha donat.

En Quimet, present a la vida de la Natàlia com un perseguidor, l'emmalalteix i la deixa incapacitada per qualsevol tasca. El marit que l'ha despersonalitzada, que l'ha convertida en Colometa, l'angoixa.

No pot enterrar el seu marit, perquè està perseguint-la dins del seu cap i recorre a una idealització, donant una imatge del seu marit totalment contrària a la realitat.

La imatge del marit que l'escanya, en qui ella s'identifica quan va tractar de matar els fills, intenta desfer-la amb un crit molt fort, amb el qual perd la seva joventut, o sigui la relació amb en Quimet.

b) La relació amb el nou marit, ANTONI.

El seu segon marit el troba quan va a buscar el sulfamat per matar-se ella i als seus fills. No obstant troba l'amor, la comprensió que necessita, l'ajut desinteressat i una feina que li permet viure i alimentar els seus fills. Amb les veges que comprava a la seva drogueria alimentava els coloms i ara serà ella la que serà alimentada per ell.

Ara és ella la que és desitjada per l'adroguer però no és un amor correspost, ja que ella no es sent enamorada. Encara té una imatge ideal, negativa d'en Quimet i ignorarà l'Antoni. No pot tenir una relació càlida amb el segon marit perquè recorda al Quimet i fins i tot, això la duu a la malaltia, a l'agorafòbia, ja que no pot sortir de casa seva i té por de la gent.

Quan la novel·la acaba la Natàlia pot realment agrair a l'Antoni tot el que ha fet per ella i pels seus fills, però encara trobem aspectes infantils en ella (li tapa el melic, no fos cas que una bruixa dolenta el xuclés per allà). Natàlia sent perill de tornar-se a enamorar i que l'Antoni li deixi una imatge persecutòria com ho havia fet en Quimet.

c) La relació de Natàlia amb els seus fills.

El primer fill neix molt nerviós, sense ganes de viure ja que té problemes amb el pit i no menja bé. La Natàlia a sobre de suportar que el nen estigui malalt ha de suportar que el Quimet li recrimini haver fet un fill com aquell. Només hi ha una amiga que la tranquil·litza: la Julieta. La gran ansietat de Natàlia és que el nen no se li mori.

A partir d'ara s'ha d'espavilar ja que haurà d'anar a treballar, portar les feines de la casa i preocupar-se dels nens. Se n'haurà de sortir sola de totes aquestes tasques esgotadores. Ara apareix una imatge de Natàlia en el paper de mare-minyona que neteja i és la minyona de la família. Tot això ho ha de portar sense que ningú l'estimi i que l'ajudi a portar les seves angoixes. Definitivament no pot assolir la maternitat.

A sobre el fill gran s'engeloseix de la seva germana Rita, arribant al punt de voler matar-la.

Les dificultats per donar-los-hi menjar durant la guerra es posen en relleu ja que la mare té una actitud passiva i la gent li ha de buscar el menjar (la senyora Enriqueta, la Julieta, en Cintet, en Quimet...) i deixa que tot li ho facin. Fins i tot, deixa al seu fill en unes colònies de refugiats. Com a conclusió veiem a una Natàlia que es deixa morir.

Poc després amb l'ajuda de l'Antoni, els nens mengen bé, estudien, i la Natàlia se n'oblida d'ells per caure dins de les seves obsessions i de la seva preocupació per la possibilitat de que en Quimet sigui viu.

d) Taula perfil de dona maltractada i citacions del llibre.

A continuació hem realitzat dues taules recopilatòries on, en la part esquerra d'aquestes, es troben totes les característiques de personalitat de dona maltractada

i d'home maltractador respectivament, trobades a partir de tot el material bibliogràfic.

Després de tornar a llegir la novel·la i haver marcat els possibles indicis o accions d'ambdós personatges, a la part dreta d'aquesta marquem amb un tic les característiques que poden coincidir amb el perfil psicològic de la protagonista de l'obra, la Colometa, i del seu primer marit, en Quimet. I més a sota deixem reflectides aquestes citacions, amb una petita explicació, d'on, ja hem dit, nosaltres creiem que d'alguna manera els maltractaments poden estar presents.

L'objectiu principal d'aquestes dues taules recopilatòries, és demostrar que els dos personatges, Colometa i Quimet respectivament, poden respondre, segons la bibliografia trobada, als perfils de dona maltractada i d'home maltractador.

Cal dir que l'edició de l'obra amb la qual treballem és del Club Editor Jove, que va ser impresa a Barcelona el 2001¹¹.

Esmentem que hi ha accions que pensem que poden estar relacionades amb més d'un ítem, per tant les agrupem per l'ordre establert a la taula.

	Colometa
PERFIL PSICOLÒGIC DE DONA MALTRACTADA	SI
1. Trasllada la violència envers els fills.	✓
2. Sobreprotegeix els fills.	
3. Depèn econòmicament del maltractador.	✓
4. Sol·licita ajuda de manera indirecta.	✓
5. Té por a ser abandonada per la seva parella.	
6. Es sent subordinada envers el maltractador.	✓
7. Té poc o nul marge respecte a la pressa de decisions de la vida en parella o de la pròpia.	✓
8. Es sent fracassada com a dona, esposa i mare.	✓
9. Es sent culpable de la conducta de la seva parella.	
10. Es sent culpable i responsable de tot el que succeeix.	✓
11. Sent temor i pànic.	✓
12. Es sent sola.	✓
13. Es torna tímida a l'hora de relacionar-se.	
14. Es sent frustrada.	
15. Es sent dubtosa i indecisa.	✓
16. Té un gran sentiment d'impotència.	
17. Té por pel futur.	
18. Té conductes autodestructives.	✓
19. Té dificultat per explicar els seus propis sentiments.	✓
20. Té l'autoestima molt baixa.	
21. S'anul·la personalment.	✓
22. S'aïlla socialment.	
23. S'exigeix molt amb ella mateixa.	

¹¹ RODOREDA, Mercè. *La plaça del Diamant*. Barcelona: Club Editor Jove, 2001.

24. És molt indecisa.	
25. És incapaç de resoldre la seva situació.	✓
26. No és capaç de controlar la seva vida.	
27. Pateix fòbies.	
28. Pateix trastorns del somni.	✓
29. Pateix crisis d'ansietat.	
30. Pateix trastorns alimentaris.	
31. Està hipersensible.	
32. Està desmotivada, li falten esperances, sent apatia.	✓
33. El seu estat d'ànim està en constant canvi.	✓
34. Està irritable.	
35. Pèrdua de la identitat.	✓
36. Descuida el seu físic.	
37. Abandona les seves activitats (treball, aficions...).	
38. Accepta el mite de la superioritat masculina.	
39. Demostra comportaments suïcides.	✓
40. Posseeix antecedents familiars de maltractaments.	✓
41. Actua d'acord amb les expectatives de la resta.	✓
42. Realitza actes en contra de la seva voluntat.	

Ítem

➤ **1 Traslada la violència envers els fills:**

«vaig pegar a l'Antoni per primera vegada i al cap de tres hores encara plorava i la nena també, tots dos plens de mocs i de misèria». (op. cit., p.80)

El primer episodi ve donat perquè el nen, a causa de la seva gelosia per la seva germana Rita, li intenta fer mal amb una baldufa .

«vaig clavar un parell de castanyes al nen sense raó, i va plorar...» (op. cit. , p. 123).

El segon episodi ve donat perquè la Colometa, arriba enrabiada de casa dels senyors, donat que ha trencat un got i li han descomptat del sou.

Ítem

➤ **2 Sobreprotegeix els fills:**

«volia pegar el nen i li vaig dir que ho deixés córrer, que la culpa era nostra per no haver desat el pot amb el cuc més enlaire» (op. cit., p.85).

Aquest episodi d'alguna manera es pot observar durant tota l'obra, ja que la Colometa, tot i que en un primer moment no va rebre molt satisfactòriament la notícia dels seus embarassos, una vegada té els fills i els ha de criar, podem veure que ho fa de manera molt protectora. Però concretament aquest fet el podem veure de manera més clara en aquesta citació, ja que els fills van fer una entremaliadura pròpia de l'edat, i el pare molt enrabiada per la situació els volia pegar, això no es duu a terme perquè la mare intervé.

Ítem

➤ **3 Depèn econòmicament del maltractador:**

La Colometa, depèn econòmicament del seu marit, ja que ha hagut de deixar el seu treball per la gelosia d'en Quimet. Més endinsats ja en l'obra podem veure a un Quimet que ja la deixa treballar però li diu que si ho fa és cosa seva, que ell, per la seva banda, vol mantenir la cria de coloms.

Ítem

➤ **4 Sol·licita ajuda de manera indirecta:**

La Colometa, té una amiga ja gran, la senyora Enriqueta; «*la senyora Enriqueta que vivia, de vendre castanyes i moniatos a la cantonada de l'Smart a l'hivern i cacauets i xufles per les festes majors a l'estiu sempre hem donava bons consells. ...*» (op. cit. , p.29)

A la Colometa li agradava escoltar els consells de la seva amiga, doncs sentia que era una mare per a ella, donat que durant la seva infantesa la seva mare va morir.

Ítem

➤ **6 Es sent subordinada envers el maltractador:**

«*un dia vaig veure unes xicres de xocolata molt boniques i em vaig comprar sis...I en Quimet així que les va veure es va enfadar; ¿Què n'hem de fer d'aquestes xicres de xocolata?..., va quedar ben entès que, a mi no m'agradava la xocolata desfeta*» (op. cit. , p.46)

En aquest episodi podem veure com la Colometa després d'haver comprat unes simples tasses per prendre xocolata; en Quimet s'enfada amb ella, ja que no entén perquè les ha hagut de comprar si a ell no li agrada la xocolata desfeta. Així doncs d'alguna manera a la Colometa li ha de quedar clar que a ella tampoc li agrada la xocolata.

Ítem

➤ **7 Té poc o nul marge respecte a la presa de decisions de la vida en parella o de la pròpia:**

«*em va buidar la golfa de totes les coses que jo tenia...em vam prometre que, més endavant, em farien un cobert per desar les meves coses...van dir que, abans de deixar sortir els coloms del colomar, l'havien de pintar...el van pintar de blau i el pintor vaig ser jo*» (op. cit., p.73)

Aquesta situació ve donada en primer lloc per l'aparició dels coloms a casa de la parella, amb motiu d'això en Quimet decideix buidar les golfes fent fora totes les coses de la seva dona, sense demanar-li permís, sense que ella es pugui queixar per aquesta invasió.

Ítems

- **8 Es sent fracassada com a dona, esposa i mare:**
- **21 S'anul·la personalment:**
- **32 Està desmotivada, li falten esperances, sent apatia:**

«Però és que mi em passava que no sabia ben bé per què era al món. »(op. cit., p. 37)

La Colometa a mesura que transcorre el temps es va sentint més fracassada com a persona això fa que poc a poc s'anul·li cada vegada més com a persona ja que no troba raons per sortir endavant, li falten esperances.

Ítem

- **9 Té dificultat per explicar els seus propis sentiments :**

«no li podia explicar que no em podia queixar a ningú, que el meu mal era un mal per mi sola i que, alguna vegada em queixava a casa en Quimet em deia que li feia mal la cama» (op. cit., p.111)

La dona de la casa on treballa li pregunta com està, i ni ella mateixa és capaç d'explicar els seus sentiments, i si ho aconsegueix o ho fa el seu marit sempre li respon que el seu mal d'ossos s'agreuja, per aconseguir la seva atenció.

Ítem

- **10 Es sent culpable i responsable de tot el que succeeix:**

«no li vaig dir res perquè vaig pensar que potser l'havia entès malament i el que s'havia equivocat era jo»(op. cit. , p.20).

Colometa en comptes de pensar que en Quimet fa tard, prefereix culpabilitzar-se ella mateixa pensant que s'ha equivocat d'hora. Però nosaltres, els lectors, sabem que això no succeeix així perquè és el Quimet que fa tard.

Ítem

- **11 Sent temor i pànic:**

«vaig amagar les xicres; quan pensava que les havia comprat sense demanar permís a en Quimet per comprar-les, el cor se m'encongia»(op. cit., p.48)

«i per acabar em vaig empassar el mal...i no li vaig dir que havia trencat un vas i que me l'havien descomptat perquè hauria estat capaç de anar a trobar els amos i armar-los un bullit de mil dimonis...» (op. cit., p.123)

Aquestes situacions ens mostren el respecte que Colometa té al seu marit, i més que respecte podem parlar d'una certa por, un cert pànic.

Ítems

➤ **12 Es sent sola:**

«estava cansada; em matava treballant i tot reculava. En Quimet no veia que necessitava una mica d'ajuda en comptes de passar-me la vida ajudant i ningú no s'adonava de mi i tothom em demanava més com si jo no fos una persona. ; i en Quimet vinga agafar coloms i vinga a regalar-los!...Els diumenges marxava amb en Cintet i em penso que se n'anaven a fer d'escamot...»(op. cit. , p.119).

La Colometa cada vegada es sent més sola ja que el seu marit només pensa en ell mateix, i no està pendent si ella necessita ajuda en algun aspecte, com poden ser les feines de la casa o la cura dels fills.

«a casa meva no hi havia res on jo em pogués agafar. Vivia com deu viure un gat: amunt i avall amb la cua baixa, amb la cua dreta, ara és l'hora de la gana, ara és l'hora de la son; amb la diferència que un gat no ha de treballar per viure. A casa vivíem sense paraules i les coses que jo duia per dintre em feien por perquè no sabia si eren meves... »(op. cit., p.28)

Colometa a mesura que l'obra avança es sent més sola perquè no té el suport del seu marit ni de la seva família, ja que aquesta està desfeta des de fa molt temps, i més concretament des de la mort de la seva mare, que va ser arrel d'això que el seu pare refà la seva vida amb una altra dona.

Ítem

➤ **14 Es sent frustrada**

«tot perquè jo no podia més...» (op. cit., p.126)

La Colometa arriba un moment en el qual veu que ja no pot més, que no sap sortir de la situació en la que es troba, té una gran sentiment de frustració.

Ítems

- **14 Es sent frustrada:**
- **21 S'anul·la personalment:**
- **25 És incapaç de resoldre la seva situació:**

«només sentia parrupeig de coloms. Em matava netejant els coloms. Tota jo feia pudor de colom. Coloms al terrat, coloms al pis; els somiava. La noia dels coloms... el parrupeig dels coloms em seguia i se'm ficava al mig del cervell com un borinot» (op. cit., p.111)

Natàlia, es sent envaïda pels coloms del seu marit, i no veu cap manera de sortir-se'n de la situació de submissió en la que es troba respecte els coloms, tot el que la rodeja li recorda als coloms, tot.

Ítem

➤ **15 Es sent dubtosa i indecisa:**

«perquè jo era així, que patia si algú em demanava una cosa i havia de dir que no»(op. cit. , p.15).

Ella mateixa reconeix ser una persona sense decisions pròpies, donat que mai sap dir que no a ningú.

Ítems

- **18 Té conductes autodestructives i**
- **39 Demuestra comportaments suïcides:**

«vaig pensar que els mataria»(op. cit., p.161)

«els ficaria l'embut a la boca i el tiraria el sulfumant a dins i després me'n tiraria jo i així hauríem acabat i tothom estaria content, que no fèiem cap mal a ningú i ningú ens estimava» (op. cit., p.162)

A causa de la seva impotència i frustració, la Colometa decideix posar fi a la seva vida i a tot el que l'envolta, que són el seus fills. Ja que aquesta per ella és l'única solució existent per acabar amb el seus problemes en la vida.

Ítems

- **21 S'anul·la personalment:**
- **25 És incapaç de resoldre la seva situació:**

«m'ho vaig començar a prendre de debò... i només pensava en la Maria sense parar, sense parar»(op. cit., p.47)

El seu marit, en Quimet, utilitza un recurs per martiritzar la Colometa. Esmenta una tal Maria, que més tard amb la informació que ens dona un amic d'en Quimet, en Mateu, ens assabentem de que en Quimet mai ha conegut una noia anomenada Maria. Ens fa veure que era la seva parella abans d'estar amb la Colometa; això li provoca una gran obsessió, portant-la a voler fer totes les coses millor que ella.

Ítems

- **28 Pateix trastorns del somni**
- **42 Realitza actes en contra de la seva voluntat**

«va ser una temporada de dormir neguitós. Dormia amb sobresalts al cor com quan era petita i els meus pares es barallaven i la meva mare es quedava trista i sense esme assegurada pels racons. I em despertava a mitjanit, com si m'estiressin els dintres amb un cordill... mesos i mesos de mal dormir» (op. cit., p. 125)

Concretament la Natàlia no procedeix de família on hi estaven presents els maltractaments, però sí abundaven les discussions entre el pares, i l'ambient familiar no era molt acollidor. D'altra banda, a causa dels seus maldecaps, pateix transtorns del somni.

Ítem

- **33 El seu estat d'ànim està en constant canvi**

«vaig dir-me que s'havia acabat. Que s'havien acabat els coloms. Coloms, veces, abeuradors, covadors, colomar i escala de paleta, ¡tot a passeig! Però no sabia com...» (op. cit., p.123, 124).

Al principi de l'obra podem veure que d'una manera inconscient accepta els coloms, doncs són una imposició del seu marit. Però a mesura que l'obra avança es pot veure com la Colometa decideix desfer-se dels coloms, uns coloms que li anguniegen la seva vida.

Ítem

- **35 Pèrdua de la identitat:**

«Colometa. Me'l vaig mirar molt amoïnada i li vaig dir que em deia Natàlia i quan li vaig dir que em deia Natàlia encara riu i va dir que jo només em podia dir un nom: Colometa»(op. cit. , p.18).

Des del primer moment que es van conèixer, ell comença a despersonalitzar-la, canviant el seu nom de pila per un altre que ell li imposa. Aquest fet l'anirem veient durant tota l'obra ja que mai li dirà Natàlia i no serà fins que conegui al seu segon marit que es torni a dir pel seu nom real.

Ítem

- **41 Actua d'acord amb les expectatives de la resta:**

«sempre em donava bons consells...(la senyora Enriqueta).

- Trobo que en Quimet et convé més que no pas en Pere... En Quimet és més eixerit i més busca-vides.» (op. cit., p.29 i 30)

Colometa sent que la senyora Enriqueta li dóna bons consells i per això actua seguint les seves "ordres". Una de les raons per les quals es va casar amb en Quimet va ser perquè aquesta li va aconsellar que aquest li convenia més que la seva antiga parella, en Pere.

Conclusió

Després d'haver realitzat aquest exercici de comparació d'ambdòs perfils, dona maltractada i Colometa, pensem que ha quedat demostrat que la *Colometa* durant la seva relació amb en Quimet va ser una dona maltractada psicològicament, ja que les accions que reproduceix la novel·la i que han estat citades, coincideixen majoritàriament amb les característiques que defineixen les dones maltractades.

2.3.4 Personalitat Quimet

En Quimet és el primer marit de la Natàlia, la protagonista de l'obra *La plaça del Diamant*. Treballava d'ebanista amb fustes.

Bàsicament el coneixem a través de la seva dona, de les seves descripcions. El descriu amb un caire festiu, dinàmic i juganer. Entre la broma i la seriositat pot resultar molt agressiu per més que la seva agressivitat queda dissimulada i emmascarada per la seva simpatia. Canvia el nom a la seva dona, la passa a anomenar Colometa, li fa amollar-se perfectament al que ell li exigeix. Subordina a la seva parella obligant-la a pensar com ell.

La relació d'en Quimet amb els amics, en Cintet i en Mateu, és molt forta hi ha una gran comunicació d'inquietuds i projectes, en canvi, dintre de casa és tot el contrari. No vol compartir amb la seva dona els projectes, simplement, faran el que ell vegi convenient.

Al llarg del obra és va convertint en una persona molt autoritària però al final de l'obra el veiem com una criatura engelosida sense motiu, amb manies i busca l'atenció de la seva dona, és molt possessiu i procura desorganitzar la Colometa. La seva dona el presenta com un home que l'omple de porqueries, retrets, sentiments de competència, obsessions, dolors imaginaris....

Al quedar embarassada la Colometa, en Quimet adopta una actitud femenina improductiva, ruca, que està plena d'un embaràs, que en el seu cas es tracta d'un cuc, la tènica¹². Quan neix el primer fill, l'Antoni, adopta una imatge de mare envejosa que rivalitza amb la Colometa i li roba l'amor del fill.

Quan arriba la II República, 1931, apareix un Quimet brètol ocupat en una política vista com un joc de nens. En aquest moment la seva figura de pare perd la seva capacitat de treball i protecció de la família.

¹² tènica de l'home: Plathelminth de la classe dels cestodes, de la família dels tènids (*Taenia solium*), que habita a l'intestí de l'home, el qual pot infectar-se en menjar carn de porc poc cuita.

a) Taula perfil del maltractador i citacions del llibre

A continuació, realitzem una altra taula recopilatòria on, en la part esquerra d'aquesta, es troben totes les característiques de personalitat d'home maltractador, trobades a partir de tot el material bibliogràfic.

A la part dreta d'aquesta taula marquem amb un tic les característiques que poden coincidir amb el perfil psicològic del seu primer marit, en Quimet. I més a sota deixem reflectides aquestes citacions, amb una petita explicació, d'on, ja hem dit, nosaltres creiem que d'alguna manera els maltractaments poden estar presents.

Esmentem, igual que en el cas de la taula de perfil de dona maltractada i les citacions del llibre, que hi ha accions que pensem que poden estar relacionades amb més d'un ítem, per tant les agrupem per l'ordre establert a la taula.

PERFIL PSICOLÒGIC D'HOME MALTRACTADOR	Quimet SI
1. Competeix amb els seus fills per la seva atenció.	
2. Manipula els seus fills.	
3. Sol veure amenaçat el seu poder en l'àmbit familiar.	
4. Manté una relació de dependència amb la víctima.	
5. Vol tenir a la seva dona tancada a casa.	
6. Té una baixa autoestima i necessita validar el seu ego a través de la seva parella.	✓
7. Manté la seva parella depenent d'ell.	✓
8. No vol que la seva parella treballi.	✓
9. Subordina la seva parella.	✓
10. Controla contínuament la seva parella.	✓
11. Aïlla socialment la seva parella.	✓
12. La sol acusar de ser infidel.	✓
13. La humilia davant dels altres.	
14. Utilitza tot tipus d'estratègia per aconseguir que la dona no s'allunyi del seu costat.	✓
15. Utilitza l'alcohol com a excusa al seu comportament.	
16. Utilitza el sexe com a acte d'agressió.	
17. Té por a que la seva dona l'abandoni.	✓
18. Té una percepció rígida i estructurada de la realitat.	
19. Té actituds sexistes.	✓
20. Té doble personalitat, mostra una actitud externa autoritària que oculta la seva debilitat interior.	
21. Té una gran capacitat de persuasió.	
22. Té poca capacitat empàtica ¹³ , indiferència.	✓
23. És gelós.	✓
24. És impulsiu.	✓
25. Pateix ansietat.	

¹³ Facultat de comprendre les emocions i els sentiments externs per un procés d'identificació amb l'objecte, grup o individu amb el qual hom es relaciona.

26.No sol demanar ajuda per resoldre els seus problemes.	
27.Mai parla dels seus sentiments.	
28.Culpabilitza els altres..	✓
29.Expressa amb facilitat la seva ira i el seu còlera.	✓
30.Transforma la seva por en ràbia i agressivitat.	✓
31.Creu en la supremacia de l'home i dels rols sexuals estereotipats.	

Ítems

- **6 Té una baixa autoestima i necessita validar el seu ego a través de la seva parella :**
- **14 Utilitza tot tipus d'estratègia per aconseguir que la dona no s'allunyi del seu costat:**

«Mentre preniem cafè, com punyal traïdor, altra vegada, pobra Maria...» (op. cit., p. 47)

«en Quimet va començar a queixar-se de la cama...la senyora Enriqueta va dir que no se'l creia, que només ho feia perquè estigués per ell» (op. cit., p.57,58)

«i en Quimet es va posar, amb una gran fúria, a queixar-se de la cama....» (op. cit., p.64) «en Quimet es queixava altre vegada de la cama, que li feia més mal que mai, perquè a més a més de la cremor, tan aviat dintre de l'os com al voltant...(Sra. Enriqueta)- ¿encara t'ho creus? si té una rosa a cada galta i els ulls com el diamant»(op. cit., p.69)

«em van sortir ganes de preguntar-li quan cosa que mai no havia trobat un moment de confiança per preguntar...si sabia qui era la Maria...que en Quimet, de vegades, l'havia anomenada...i em va dir que estava segur que en Quimet no havia conegut mai una noia que es digués Maria. Mai.» (op. cit., p. 135)

En Quimet fa ús d'un recurs, anomena a un tal Maria la qual hem de suposar que era al seva antiga parella, l'esmenta sense cessar. Amb aquest recurs el que vol és retenir tota l'atenció de la Natàlia. D'altra banda ell es creix com a persona ja que la Colometa és víctima d'aquest parany, ja que davant d'aquesta situació, a escoltar pobra Maria, es mostra amb molt poc caràcter i sotmesa.

Ítems

- **7 Manté la seva parella dependent d'ell:**
- **17 Té por a que la seva dona l'abandoni:**

«a migdia, així que va entrar en Quimet, la primera cosa que li vaig dir va se que havia trobat en Pere

- Aquell noi que vaig deixar per casar-me amb tu.

-¿no li has parlat pas?

Li vaig dir que ens havíem preguntat a com estàvem i em va dir que havia d'haver fet veure que no el coneixia» (op. cit., p. 59)

La Colometa comenta al seu marit, que s'ha trobat amb la seva exparella, en Pere. Ell li respon que hauria d'haver fet que no el coneix. Nosaltres creiem que això ho fa per por a que ella torni a establir la relació d'amistat que tenien abans de casar-se amb en Quimet, la qual cosa li produeix una certa angoixa davant el supòsit que ella el pugui abandonar.

Ítems

- **8 No vol que la seva parella treballi:**
- **11 Aïlla socialment la seva parella:**
- **23 És gelós:**
- **30 Transforma la seva por en ràbia i agressivitat:**

«- No vull que treballis més per aquest pastisser! He sabut que va al darrera de les dependentes.

Em vaig posar a tremolar i li vaig dir que no cridés, que no podia deixar la casa així, de qualsevol manera i sense educació, que pobre home, no m'havia dit mai una paraula més enllà de l'altra i que despatxar dolços m'agradava i que si em feia plegar a veure què... em va dir que a l'hivern, una tarda, quan ja era fosc, havia vingut a mirar com treballava. I va dir que, mentre acompanyava una clienta a triar una capsa de xocolatins a l'aparador de la dreta, el pastisser em seguí amb els ulls, no a mi, sinó al meu darrera. Li vaig dir que anava massa lluny i que valia més que ho deixéssim córrer si no em tenia confiança.

- Si que et tinc confiança, però no vull que el pastisser es diverteixi.

-T'has tornat boig, li vaig dir, és un senyor que només pensa en el seu negoci! ¿Sents?

Em vaig enfadar tant que les galtes em cremaven. Em va agafar pel coll amb una mà i em va sacsejar el cap. Li vaig dir que ja es podia retirar i si no em feia cas cridaria un municipal. Vam estar tres setmanes sense veure'ns i quan ja em penedia d'haver dit en Pere que entre nosaltres dos tot s'havia acabat, perquè en Pere al capdavant era un bon xicot que mai no m'havia donat cap disgust...i la pobra Maria a passeig per tu...» (op. cit., p.26)

Quimet espera la Colometa a la sortida del seu treball com dependenta de pastisseria. Quan ella surt li diu que ha vist al pastisser mirar-li el darrere, i l'obliga a deixar de treballar a la pastisseria. Amb aquesta actitud demostra ser un home gelós ja que l'excusa que li posa a la Natàlia perquè deixi el seu treball es mentida, ella mateixa li ho explica. D'alguna manera en Quimet té por de perdre-la i per això transforma la seva por en ràbia i agressivitat quan li agafa pel coll i li sacseja el cap.

Ítem

➤ 9 Subordina la seva parella:

«Em va donar un cop al genoll amb el cantell de la mà que em va fer anar la cama enlaire de sorpresa i em va dir que si volia ser la seva dona havia de començar per trobar bé tot el que ell trobava bé...»

-¿I si una cosa no m'agrada de cap de les maneres?

- T'ha d'agradar, perquè tu no hi entens.» (op. cit., p.21)

Aquesta situació es dona ja al principi de l'obra, on podem veure com un home, en Quimet, gairebé desconegut per a la Colometa, ja li comença a exigir veure les coses igual que ell, doncs ella no entén.

Ítems

➤ 9 Subordina la seva parella:

➤ 10 Controla contínuament la seva parella:

➤ 12 La sol acusar de ser infidel:

➤ 23 És gelós:

➤ 24 És impulsiu:

«- Si el torno a veure que et mira el darrera amb aquells ulls, entrarà i ja em sentirà, cridava. Va estar dos o tres dies desaparegut i, quan va tornar, li vaig preguntar si ja li havia passat i se'm va posar com un gall de panses i va dir que havia vingut a demanar-me explicacions, perquè m'havia vist passejant amb en Pere. Li vaig dir que em devia haver pres per una altra. Va dir que era jo. Li vaig jurar que no era veritat i ell jurava que sí. De primer li ho vaig discutir normal, però com que no em creia em va fer cridar i em va dir, quan va veure que cridava, que totes les noies eren boges i que no sabien ni cinc i aleshores li vaig preguntar on era que m'havia vist amb en Pere.»

- Pel carrer.

-¿Per quin carrer?

- Pel carrer.

-¿Per quin? ¿Per quin?

Se'n va anar fent unes grans camades. No vaig dormir en tota la nit. L'endemà va tornar i em va dir que li havia de prometre que no sortiria mai més amb en Pere i per acabar d'una vegada i no sentir-li més la veu, que quan estava enrabiada no semblava la seva, li vaig dir que ja el creuria que no sortiria més amb en Pere. En comptes d'estar content es va posar com un dimoni, em va dir que ja estava tip de mentides, que m'havia posat un parany i jo havia caigut com un ratolí, i em va fer demanar perdó per haver sortit amb en Pere i per haver-li dit que no hi havia sortit i l'últim em va fer arribar a creure que hi havia sortit i em va dir que m'agenollés...em va fer demanar perdó agenollada per dintre per haver sortit amb en Pere que, pobra de mi, no havia vist d'ençà que havíem renyit.» (op. cit., p. 31, 32)

En Quimet a part de la seva gelosia envers al pastisser, també demostra ser-ho respecte a l'exparella de la Colometa, en Pere. De tant en tant la sol acusar de veure's d'amagat amb ell, li diu que l'ha vist amb en Pere per algun carrer, ella li pregunta on i ell evadeix la qüestió ja que és mentida que l'hagui vist. En conseqüència a la submissió en la que es troba la Colometa, ella li ha d'acabar donant la raó tot i ser mentida; ja que es troba cohibida per la manera tan agressiva d'actuar d'en Quimet.

Ítems

- **9 Subordina la seva parella:**
- **19 Té actituds sexistes:**

«em va dir que el planyia molt, perquè al cap d'un any jo seria la seva senyora i la seva reina. I que ballaríem la toia a la plaça del Diamant »(op. cit., p. 17).

Des del primer moment en què es coneixen, en Quimet, ja té clares les seves intencions respecte a la Natàlia; li organitza el seu futur amb ell, sense tenir en compte la seva opinió.

Ítem

- **19 Té actituds sexistes:**

«i en Quimet deia que ell i jo érem igual perquè jo havia fet els nens i ell havia fet un cuc de quinze metres de llargada»(op. cit., p. 84)

En Quimet diu que és el mateix dolor el que ell pateix amb la tènica que el que la Natàlia ha patit amb l'embaràs. Veiem una clara actitud sexista ja que aquesta malaltia no és comparable amb un embaràs.

Després d'haver realitzat aquest exercici de comparació d'ambdós perfils, home maltractador i Quimet, pensem que ha quedat demostrat que en Quimet durant la seva relació amb la Colometa va ser un home maltractador, ja que les característiques bibliogràfiques que analitzen als homes maltractadors s'ajusten molt al perfil psicològic del protagonista de *La plaça del Diamant*.

Ítem

➤ **22 Té poca capacitat empàtica, indiferència:**

«duia un vestit del mateix color que el meu i ho vaig dir a en Quimet. No em va contestar.» (op. cit., p.22)

La Colometa li comenta que una altra noia duia el mateix color que el del seu vestit, i en Quimet la ignora, i no li contesta.

Ítem

➤ **23 És gelós:**

«el mosso del cafè em va acompanyar al lavabo...quan vaig tornar en Quimet teia els llavis estrets i el nas morat de ràbia, a l'hora de la propina ens veurem les cares. Ni cinc. Em va dir que el mosso no m'havia d'haver acompanyat i jo li vaig dir que perquè no m'havia acompanyat ell i em va dir que ja era prou gran per anar sola.» (op. cit., p.47)

En Quimet es mostra molt gelós quan un cambrer d'un bar acompanya a Natàlia al lavabo perquè li surt sang pel nas, al tornar ella a la taula, en Quimet li diu en un to amenaçador que ella ja es gran com per anar sola al lavabo. Finalment en Quimet diu molt enfadat que no pensa deixar res al cambrer com a propina.

Ítem

➤ **28 Culpabilitza els altres:**

«en Quimet va dir que me l'havia donada a mi perquè la guardés en el portamonedes. En Cintet, que havia sopat a casa, va dir que li semblava que havia vist en Quimet com la despenjava del clau de darrere de la porta del pis que era on estava sempre, i que en Quimet se l'havia ficada a ala butxaca»(op. cit., p.55)

Una nit al tornar del bar a casa, en Quimet li demana la clau a la Colometa perquè ell no la troba a la seva butxaca, ella li respon que va ser ell qui la va guardar. En Quimet la culpa a ella d'haver perdut la clau ja que suposadament va ser ella qui la va guardar. Després un amic de la parella, en Cintet intervé en la disputa de la parella donant la raó a la Natàlia, ja que ell mateix va veure com en Quimet guardava la clau al sortir de casa.

Ítems

➤ **29 Expressa amb facilitat la seva ira i el seu còlera:**

➤ **30 Transforma la seva por en ràbia i agressivitat:**

«es va aturar en sec, se'm va plantar al davant, em va agafar pels braços i em va dir, mirant-me com si fos una persona de mala llei, pobra Maria...» (op. cit., p.23)

«es va tornar a parar, em va tornar a agafar pels braços, estàvem sols sota d'un fanal, i quan ja em pensava que tornaria a dir, pobra Maria, i m'aguantava la respiració esperant que ho digués, va dir amb ràbia:

-¡Si no haguéssim baixat de pressa, allà dalt, entre el merlot i tot plegat, no sé pas que hauria passat!...¡Però no te'n fiïs, perquè el dia que et podré replegar et baldaré!» (op. cit., p.23)

En Quimet es posa nerviós ja que tanquen el parc Güell i ells encara estan dins i per aquest motiu s'altera i comença a sacsejar-la sense raó.

Ítem

➤ **30 Transforma la seva por en ràbia i agressivitat:**

«i el mal humor queia damunt meu. I quan estava de mal humor sortia allò de Colometa no badís, Colometa....Estava enrabiada perquè jo no estava enrabiada amb el senyor que l'havia escanyat .I com no em voli enrabiada el vaig deixar sol.» (op. cit., p. 57)

En Quimet descarrega el seu mal humor amb la seva dona, la Colometa, mitjançant queixes de què no fa res bé.

3. Conclusions:

Al llarg d'aquest treball s'ha intentat demostrar si la protagonista de *La Plaça del Diamant* ha sigut una dona maltractada psicològicament.

D'entrada, hem fet la recerca bibliogràfica respecte al tema de la violència de gènere i hem redactat totes les seves característiques i efectes, no deixant de banda la recerca dels perfils psicològics de dona maltractada i d'home maltractador respectivament, per tal d'aconseguir la base teòrica del treball sense la qual la segona part del treball no s'hagués pogut portar a terme.

Una part també important i que ens ha servit per poder tirar endavant el projecte ha estat acudir a reunions informatives respecte al tema i fer entrevistes a psicòlogues que tenen coneixements sobre la violència de gènere, de les quals hem pogut extreure informació addicional que ha completat la recerca bibliogràfica. Una de les conclusions més importants que hem pogut extreure d'aquestes entrevistes ha estat la negació de l'existència d'un perfil determinat de dona maltractada ni d'home maltractador, és a dir, que qualsevol dona pot ser maltractada per qualsevol home sense distingir entre edat, religió, classe social, etc. La finalitat amb la qual vàrem realitzar aquestes entrevistes va ser la de tenir l'opinió d'unes especialistes en el tema.

Més tard, per tal de copsar el grau de coneixement que té la gent del carrer del tema dels maltractaments, i demostrar si coincidia la seva percepció amb la definició dels especialistes, hem realitzat una enquesta i l'hem passat a una mostra de cinquanta dones i cinquanta homes, les persones que han realitzat l'enquesta han estat del nostre entorn més pròxim, com són familiars, professors/es, mestres, comerciants del nostre barri o veïns/es. L'edat dels enquestats està compresa entre els divuit i els seixanta anys, tots ells de Santa de Gramenet. De les enquestes hem pogut observar diverses opinions que no s'adeqüen totalment a la descripció feta pels especialistes.

Finalment hem analitzat les accions i les situacions de l'obra on creiem que hi ha indicis que la Colometa ha sofert maltractaments psicològics, i les hem contrastat amb les accions i situacions que defineixen els maltractaments mitjançant taules comparatives; hem fet el mateix respecte al perfil de maltractador aplicat a en Quimet, el seu primer marit, i hem observat que coincideixen també la major part dels paràmetres, per la qual cosa es pot considerar un home maltractador.

En conclusió, pensem que la nostra hipòtesi de partida, que es plantejava si la protagonista de *La Plaça del Diamant* és una dona maltractada psicològicament, queda demostrada.

4. **Bibliografia**

ALBERDI, Inés; MATAS, Natalia. *La violencia doméstica. Informe sobre los malos tratos a mujeres en España*. Fundación "La Caixa" 2002. Colección Estudios sociales, 10.

ÁLVAREZ, Ángeles. *Guía para mujeres maltratadas*. Madrid: Consejo de la mujer.

AMNISTIA INTERNACIONAL. *No hay excusa (violencia de género en el ámbito familiar y protección de los derechos humanos de las mujeres en España)*. 2002.

ARNAU, Carme. *Introducció a la narrativa de Mercè Rodoreda. El mite de la infantesa*. Barcelona: Edicions 62. Llibres a l'abast, 144.

CHARLON, Anne. *La condició de la dona en la narrativa femenina catalana (1900-1983)*. Barcelona: Llibres a l'abast, 1990.

IBARZ, Mercè. *Mercè Rodoreda: un retrat*. Barcelona: el Cangur, assaig, 1997. Edicions 62.

LORENTE, Miguel. *Mi marido me pega lo normal*. Barcelona: Ares y Mares, 2001.

MARTÍN SERRANO, Esperanza; Manuel. *Las vivencias cotidianas cuando las víctimas son las mujeres*. Madrid: Estudios, 1999.

Ministerio de Asuntos Sociales, Instituto de la mujer. *El voto femenino en España*. Madrid: 1995.

MORGAN, Robin (coordinadora), FALCÓN, Lidia (introducción). *Mujeres del Mundo. Atlas de la situación femenina; 80 países vistos por sus mujeres*. Barcelona: Editorial Hacer 1993.

NASH, Mary, TAVERA Susanna. *Experiencias desiguales: conflictos sociales y respuestas colectivas (S. XIX)*.

POCH, Joaquim. *Dona i psicoanàlisi a l'obra de Mercè Rodoreda*. Barcelona: Planes, 1987. P.P.P (Promocions Publicades Universitàries) amb la col·laboració de "La Caixa".

RODOREDA, Mercè. *La plaça del Diamant*. Barcelona: Club Editor Jove, 2001.

RUANO, Lucía. *Guía de los derechos de la mujer 1990*. Madrid: Instituto de la mujer, 1990.

SARAUSA, Belén; ZUBIZARRETA, Irene. *Violencia en la pareja*. Málaga: Aljibe 2000. Arauca, temas del nuevo siglo.

Diccionari de la llengua catalana. 5ª ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1985.

Diccionari manual Vox (castellà-català, català-castellà). 9ª ed. Barcelona: 1989.

Diccionari manual Vox Llengua catalana (sinònims i antònims). 5ª ed. Barcelona 1990.

Gran enciclopèdia catalana. 24 vol. 2ª ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1989.

Webgrafia:

- [en línia] [consultat: 29 juny 2004]
<http://www.malostratos.com>
- [en línia] [consultat: 06 juliol 2004]
<http://www.monografias.com/trabajos14/mujer-maltrat/mujer-maltrat>
- [en línia] [consultat: 06 juliol 2004]
<http://www.gencat.net/icdona>
- [en línia] [consultat: 06 juliol 2004]
<http://www.ondasalud.com/edicion/noticia/.html>
- [en línia] [consultat: 06 juliol 2004]
<http://mobbingopinion.bpweb.net/artman/publish/article.shtml>
- [en línia] [consultat: 15 juliol 2004]
<http://www.reddeapoyo.netfirms.com/efectos.htm>
- [en línia] [consultat: 15 juliol 2004]
<http://www.vidahumana.org/vidafam/violence/preocupacion.html>
- [en línia] [consultat: 15 juliol 2004]
<http://www.mtas.es>
- [en línia] [consultat: 15 juliol 2004]
<http://www.un.org>
- [en línia] [consultat: 15 juliol 2004]
<http://www.cnm.gov.ar/derechos/Beijing/b1a2c4d.htm>
- [en línia] [consultat: 15 juliol 2004]
<http://www.fundacionmujeres.es>
- [en línia] [consultat: diverses vegades]
<http://www.google.es>

- [en línia] [consultat: diverses vegades]
[http:// www.yahoo.es](http://www.yahoo.es)

5. Annexos

ANNEX 1:

ENTREVISTA PSICÒLOGA:

Entrevista a *Carme Torrens*, membre de l'equip EAP (Equip d'assessorament psicopedagògic) a nivell de municipi, Santa Coloma de Gramenet.

- *Definició segons vostè dels maltractaments psicològics, físics i sexuals.*

Els maltractaments són accions agressives, violentes contra una persona normalment més dèbil. A nivell físic hi ha una acció contra el cos de la persona i a nivell psicològic contra la personalitat i la manera de ser d'una persona. Respecte als maltractaments sexuals, la víctima té poques defenses i no pot actuar en contra del seu maltractador.

- *Quins són els maltractaments més freqüents?*

Pot haver-hi persones maltractades psicològicament que no s'adonen perquè forma part del seu tractament, doncs són persones molt dependents i lligades a la seva parella.

- *Com reconeixeu a les dones maltractades?*

A vegades si hem tingut alguna entrevista amb alguna mare de nens ho diuen obertament. Són persones molt angoixades amb un cert to depressiu, no troben sortida doncs no tenen una independència econòmica respecte a la seva parella. Si ens trobem amb alguna dona que no sap abordar la seva situació les derivem al centre de la dona.

- *Solen reconèixer ser dones maltractades?*

Cada cop més les dones si tenen un marc de confiança i ho solen reconèixer.

- *Quin és el perfil psicològic de la dona maltractada i de l'home maltractador?*

El perfil de dona maltractada és que solen ser molt insegures, el seu entorn familiar ha sigut difícil (dones que les mares també han estat maltractades, o pares amb algun tipus d'addicció). No han viscut amb model bo de parella, clima poc afectuós i això els hi crea una personalitat feble i insegura.

L'home maltractador a través de la seva força física vol dominar i compensar la seva inseguretats. Això fa que la dona es tanqui en ella mateixa i no s'adoni de les seves habilitats (bastant marcades pels rols socials)

- *Influeix el tipus de treball i de classe social envers als maltractaments de les dones?*

Es donen en tots els estatus socials, el tema no va envers a les classes més baixes. Hi ha molts maltractaments i a tot arreu

- *Quina és la mitjana d'edat en una dona maltractada?*

No ens ho pot contestar a causa de que no és la seva especialitat.

- *Creieu que la societat en general influeix respecte al maltractaments de les dones?*

Abans es callava molt més ara hi ha moltes notícies dels maltractaments, no es sap si van en augment o es que ara hi ha més denúncies, ara també es dóna que hi ha morbo. Es podrien fer programes educatius i no morbosos per tal d'informar a la gent, i menys sensacionalistes.

- *Quin mètode de teràpia utilitzeu?*

No ens ho pot contestar a causa de que no és la seva especialitat.

ENTREVISTA PSICÒLOGA:

Entrevista a *Marian Martínez*. Psicòloga del Centre de la Dona de Santa Coloma de Gramenet.

- *Definició segons vostè dels maltractaments psicològics, físics i sexuals.*

El maltractament psicològic consisteix en les accions següents:

abús de poder, no valorar-la, no fer cas de la seva decisió, insultar-la, coaccionar-la, arribar a confondre-la per tal de que ella es cregui que és culpable de tot el que li succeeix, posar en dubte qualsevol actuació d'ella, criticar-la, dir-li que no serveix per res...

Davant dels fills el maltractador diu a la dona que és mala mare, per tant la desvaloritza. També li diu que li traurà els fills i això li provoca una por ja que pot perdre'ls encara que és mentida perquè davant la llei això no és possible.

També hi ha un abús econòmic on els homes no deixen treballar a les dones, ell és l'únic que treballa, per tant si es separen tot s'ho queda ell ja que ha sigut el que ha guanyat els diners. També la dona té por a deixar el seu marit perquè no tindrà medis per sobreviure. Una altra acció molt freqüent és acusar-la d'infidelitat.

El maltractament físic és qualsevol acció, pel fet de ser dona, que indiqui una pressió física amb armes, pallisses, cops de peu... Principalment és un abús físic a algú que no es pot defensar.

El maltractament sexual és obligar a qualsevol a tenir una relació sexual (amb o sense penetració). Les dones es deixen perquè pensen que si contenten així al maltractador ell es tranquil·litza i no tornarà a fer-ho durant un temps.

- *Com reconeixeu a les dones maltractades?*

Hi ha casos on venen derivades ja que han sigut reconegudes per assistents socials, treballadores familiars...

D'altres, intentem donar-els-hi credibilitat. I algunes no ho diuen per por a no ser cregudes ja que la resta de la gent veu a l'home amb uns altres ulls que no veuen la mateixa dona. Li donem la confiança per que tornin a una altra sessió i per a que s'estableixi un vincle. També per símptomes específics ho podem escatimar.

També preguntem indirectament coses, si ella plora molt, no es sent bé, es sent trista, sense ningú que l'escolti...

- *Solen reconèixer ser dones maltractades?*

Algunes dones sí. Altres no ho saben ja que segons la seva educació això és el que han viscut a casa i ho troben normal.

- *Quin mètode de teràpia utilitzeu?*

Utilitzem tècniques cognitives, de relaxació, d'aprenentatge cognitiu per poder positivitzar, també les ensenyem a solucionar els problemes, tècniques assertives on coneixen la seva personalitat...

- *Quins són els maltractaments més freqüents?*

Els psicològics i els físics. El que es dona primer és el psicològic i després el físic. Ja que no hi ha respecte a la dona.

- *Quin és el perfil psicològic de la dona maltractada i de l'home maltractador?*

No hi ha perfils. Qualsevol dona sense distinció de raça, cultura, posició econòmica i social...ja tan sols pel fet de ser dona, és un perfil.

l respecte a l'home sempre hi ha el estereotip de que són homes alcohòlics i drogaaddictes però no és així, aquest fet influeix en que ho faran de manera més agressiva ja que estan sota efectes de l'alcohol o de les drogues. És un maltractador per que no controla, estant o sense estar sota aquests efectes.

- Influeix el tipus de treball i de classe social envers al maltractaments de les dones?

No, però també hem de dir que les dones de classes socials més altes tenen més recursos i van a psicòlegs privats i aquestes xifres no surten a la llum. En canvi als serveis públics es fan estadístiques i són conegudes.

- Quina és al mitja d'edat en una dona maltractada?

L'edat que es dona normalment és dels 30 als 45 anys, encara que també hi ha dones maltractades en totes les edats.

- Creieu que la societat en general influeix respecte al maltractaments de les dones?

Culturalment si, ja que abans vivíem en una societat patriarcal on la dona estava sotmesa a l'home en tots els sentits, es donava a l'home el poder sobre la dona.

Actualment tenim més informació sobre aquesta lacra social perquè la societat l'ha fet com "seu", fins i tot ara els cossos de seguretat animen a les dones a que posin denúncies. També hem de dir que estan canviant les lleis amb el canvi de govern i això afavoreix les dones.

ANNEX 2:**ENQUESTA SOBRE ELS MALTRACTAMENTS ENVERS LES DONES**

Data de naixement: _____

Sexe: _____

Professió: _____

1.Consideraries que una dona és maltractada **psicològicament** si...

	SI	NO
1.Ell la insultés, la menyspreés, la ignorés, la fes sentir inútil, feixuga...?		
2.Ell la fes responsable de totes les coses que li succeeixen i busqués baralles sense motius?		
3.Ell, quan ella parlés, la interrompés?		
4.Ell la humiliés i l'avergonyeix davant d'altres persones?		
5.Ell no respectés els seus sentiments?		
6.Ell sempre volgués tenir la raó i fes que ella sempre estigués pendent d'ell i l'exigís submissió i obediència?		
7.Ell es burlés de la seva manera de vestir, de parlar, de manifestar-se en públic...?		
8.Ell l'anés allunyant dels seus familiars, amistats, companys de treball?		
9.Ell no l'escoltés quan opinés?		
10.Ell fos gelós i possessiu, i l'acusés de ser infidel amb qualsevol home?		
11.Ell no volgués que treballi i l'obligués a rendir comptes de les seves despeses?		
12.Ell l'obligués a fer les feines de casa?		
13.Ell no es disculpés mai i no reconegués els seus errors?		
14.Ell l'amenacés o la coaccionés verbalment?		
15.Ell no respongués a les seves preguntes?		
16.Ell en un moment donat la insultés i no ho fes per costum?		
17.Ell llegís el seu diari personal i escoltés les seves converses telefòniques?		
18.Ell prengués decisions importants sense consultar-li?		
19.Ell volgués conèixer tots el detalls del temps que no passen junts?		

2.Consideraries que una dona és maltractada **físicament** si...

	SI	NO
1.Ell l'empenyés, la colpegés, li llancés objectes contra ella, li cridés o l'amenacés?		
2.Ell li trenqués els seus objectes personals?		
3.Ell pegués als seus fills?		
4.Ell l'obligués a retirar denúncies per cops, i li negués l'atenció mèdica o fes semblar que ha estat un accident?		

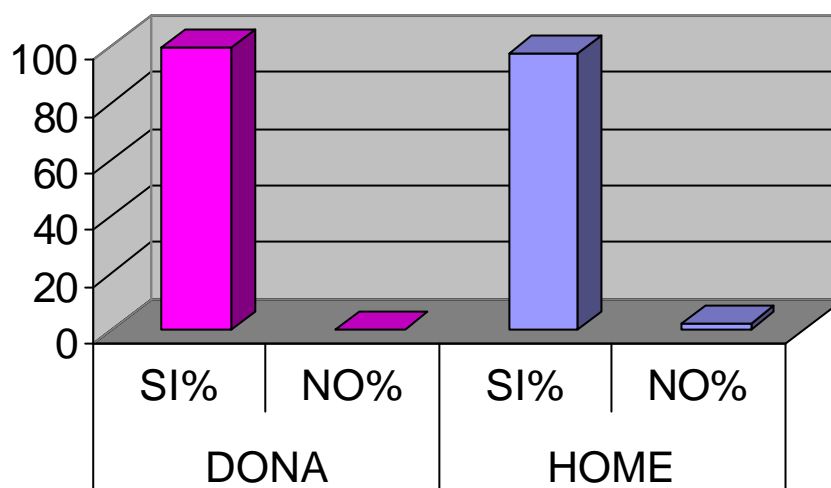
ANNEX 3:

Gràfics:

1. Consideraries que una dona és maltractada **psicològicament** si...

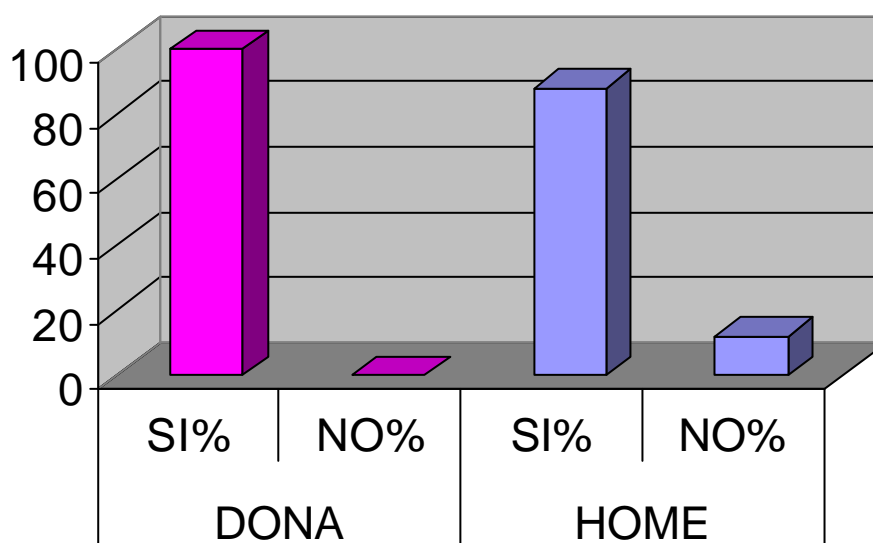
1. Ell la insultés, la menyspreés, la ignorés, la fes sentir inútil, feixuga...?

ÍTEM 1

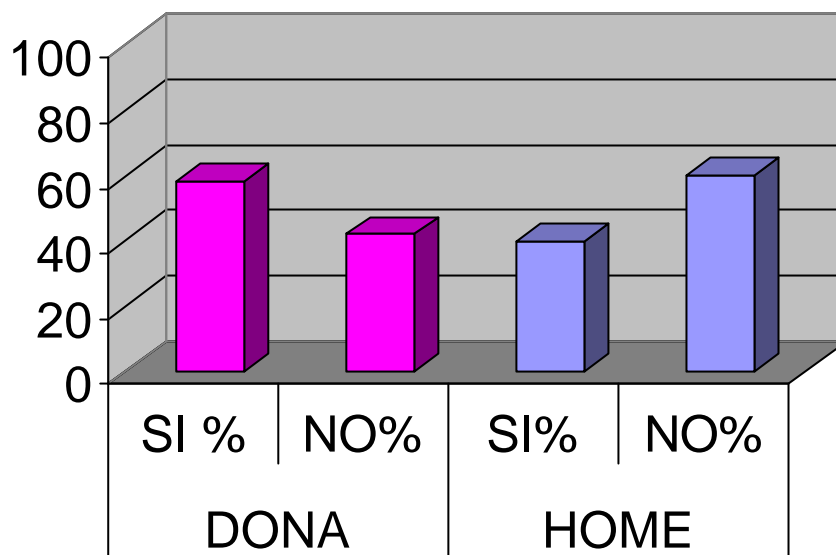
2. Ell la fes responsable de totes les coses que li succeeixen i busqués baralles sense motius?

ÍTEM 2

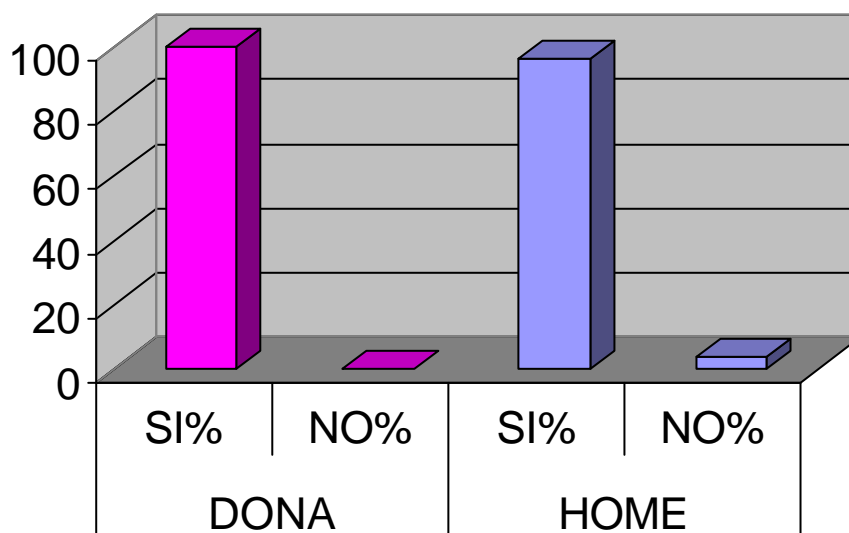
3. Ell, quan ella parlés, la interrompés?

ÍTEM 3

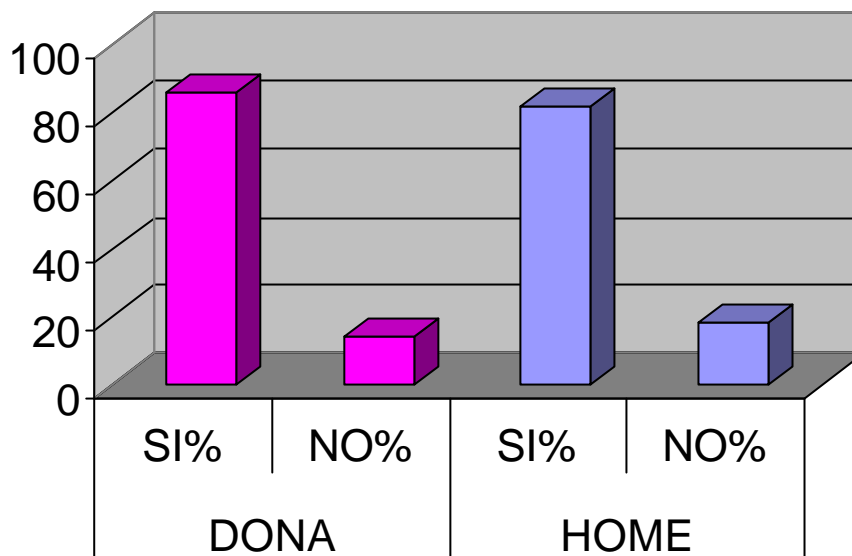
4. Ell la humiliés i l'avergonyeix davant d'altres persones?

ÍTEM 4

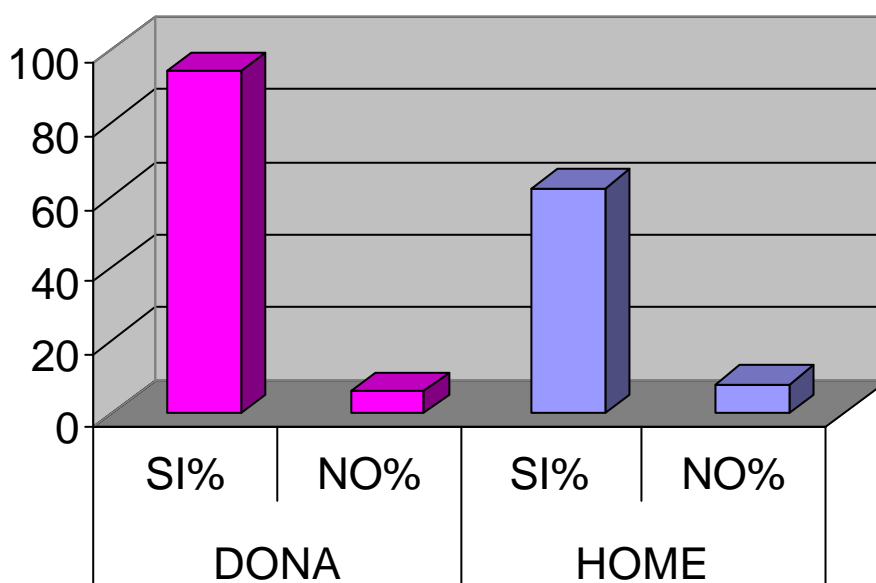
5. Ell no respectés els seus sentiments?

ÍTEM 5

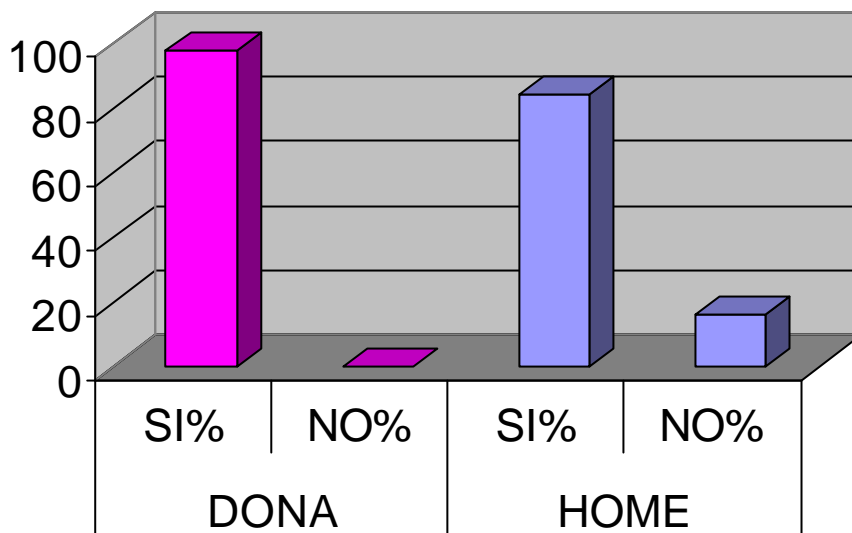
6. Ell sempre volgués tenir la raó i fes que ella sempre estigués pendent d'ell i l'exigís submissió i obediència?

ÍTEM 6

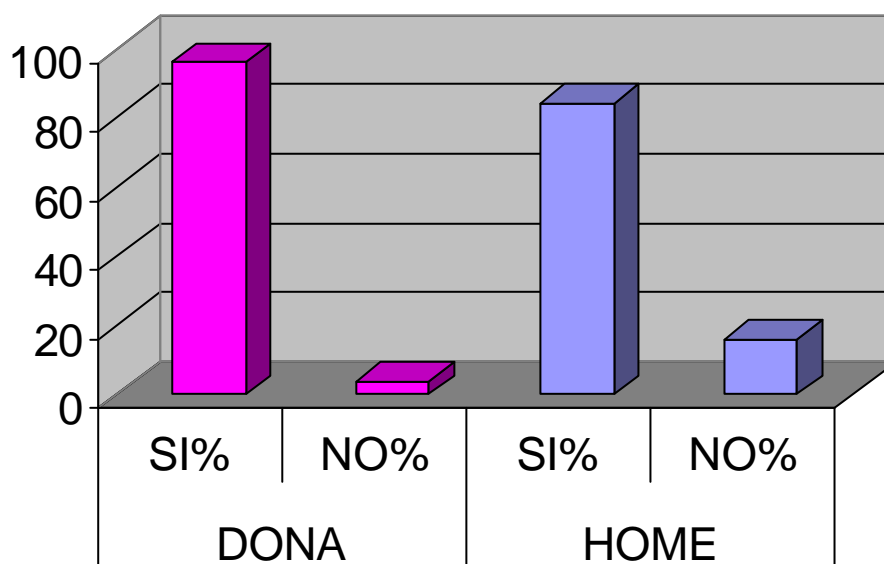
7. Ell es burlés de la seva manera de vestir, de parlar, de manifestar-se en públic...?

ÍTEM 7

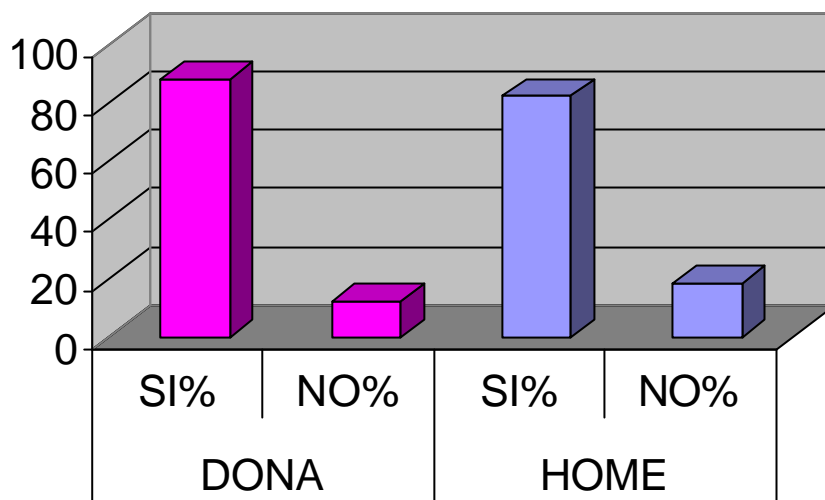
8. Ell l'anés allunyant dels seus familiars, amistats, companys de treball?

ÍTEM 8

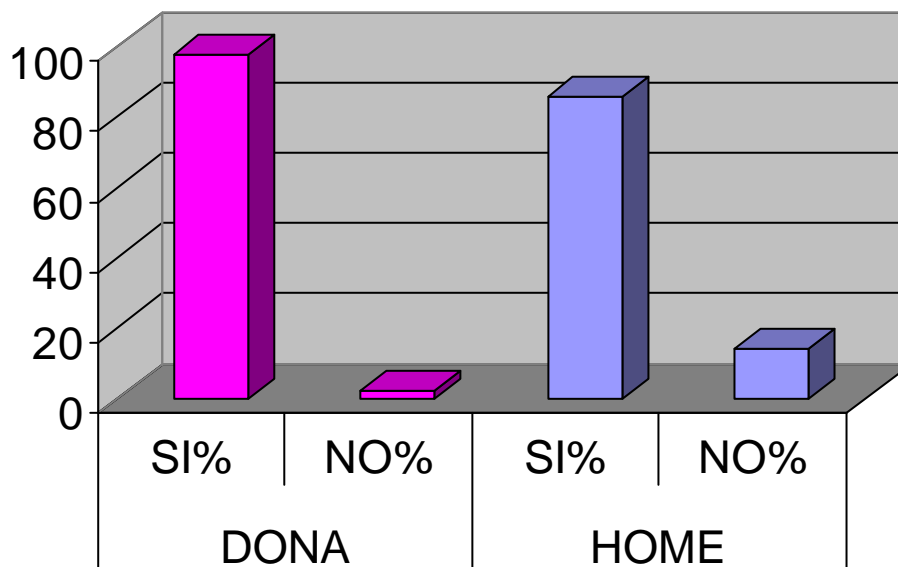
9. Ell no l'escoltés quan opinés?

ÍTEM 9

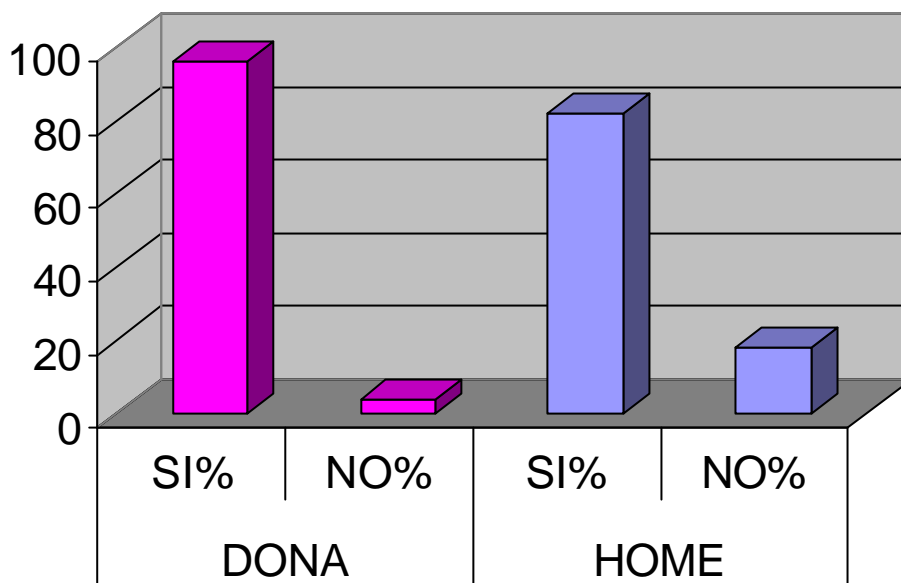
10. Ell fos gelós i possessiu, i l'acusés de ser infidel amb qualsevol home?

ÍTEM 10

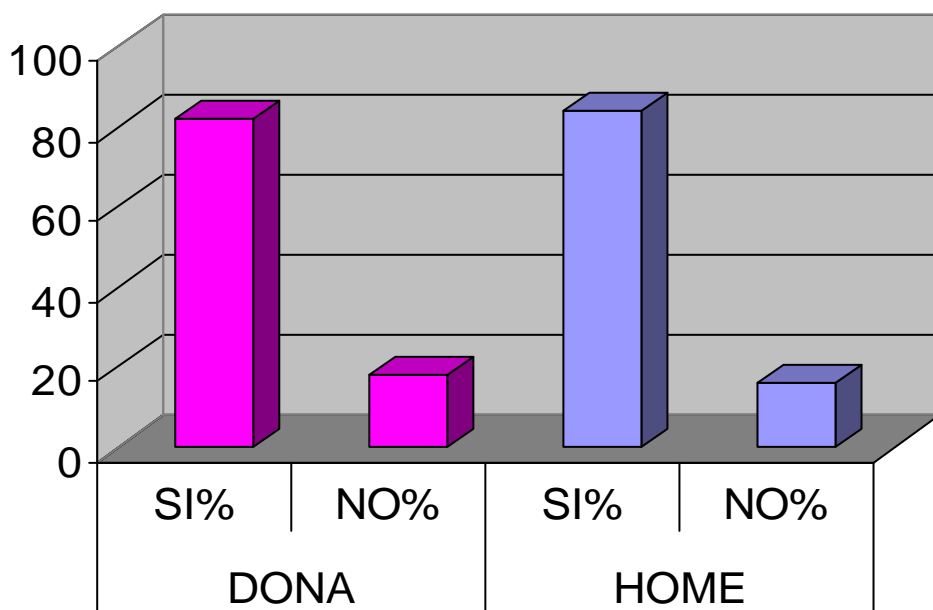
11. Ell no volgués que treballi i l'obligués a rendir comptes de les seves despeses?

ÍTEM 11

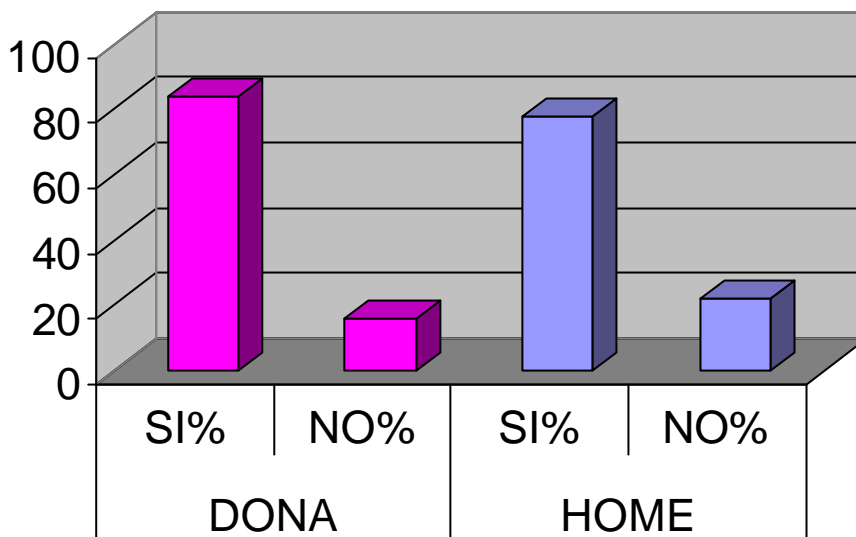
12. Ell l'obligués a fer les feines de casa?

ÍTEM 12

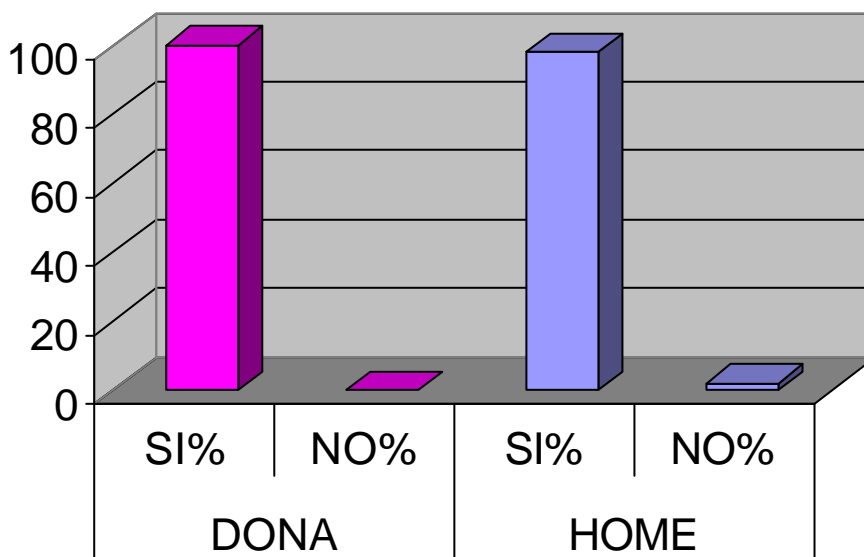
13. Ell no es disculpés mai i no reconegués els seus errors?

ÍTEM 13

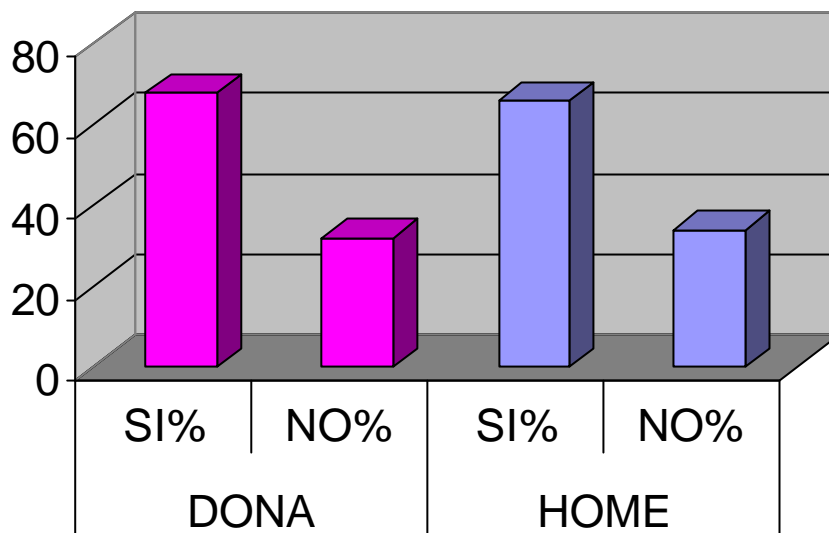
14. Ell l'amenacés o la coaccionés verbalment?

ÍTEM 14

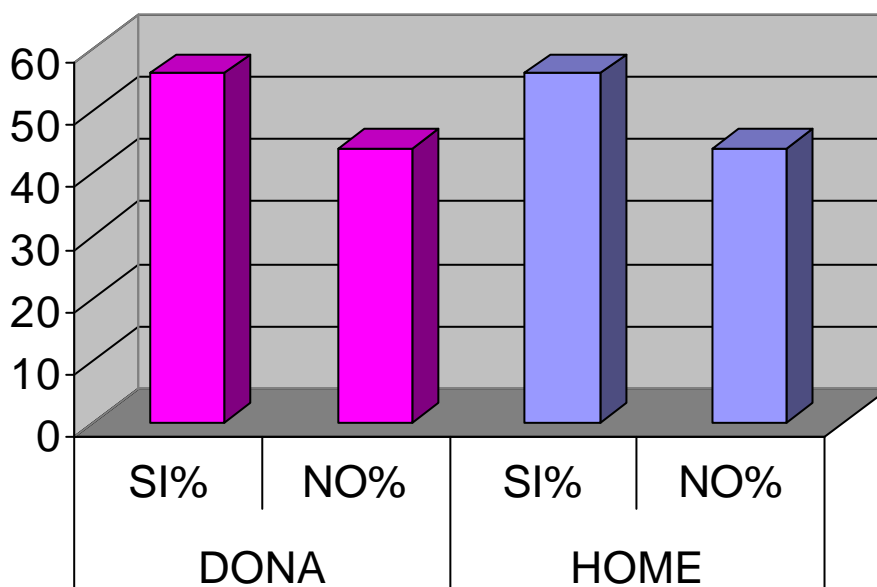
15. Ell no respongués a les seves preguntes?

ÍTEM 15

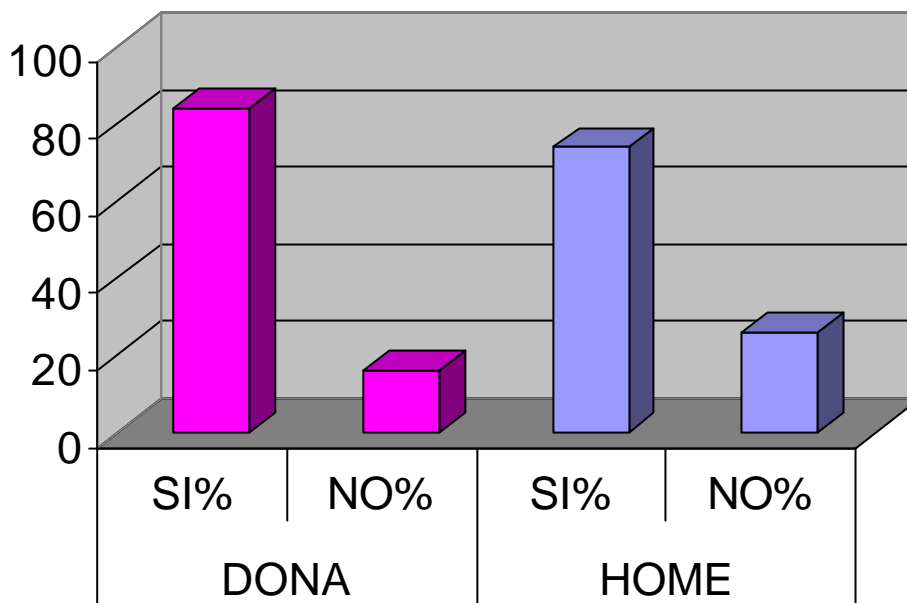
16. Ell en un moment donat la insultés i no ho fes per costum?

ÍTEM 16

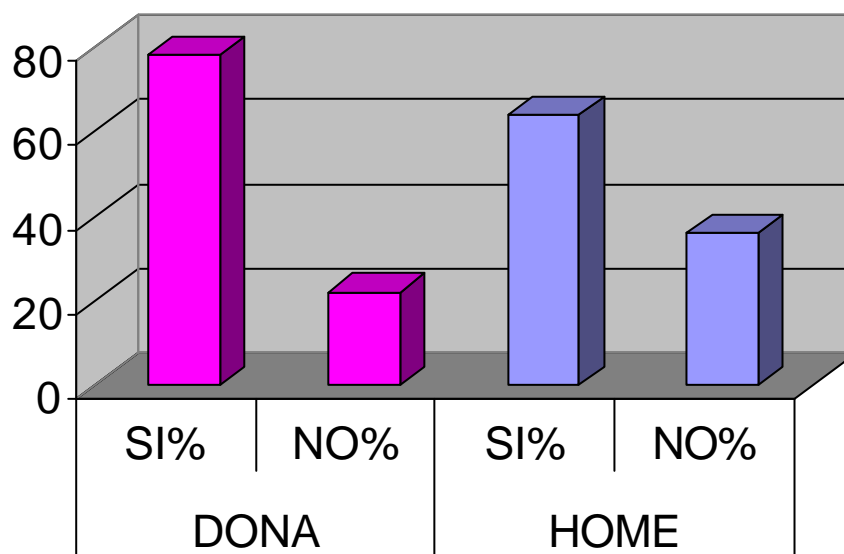
17. Ell llegís el seu diari personal i escoltés les seves converses telefòniques?

ÍTEM 17

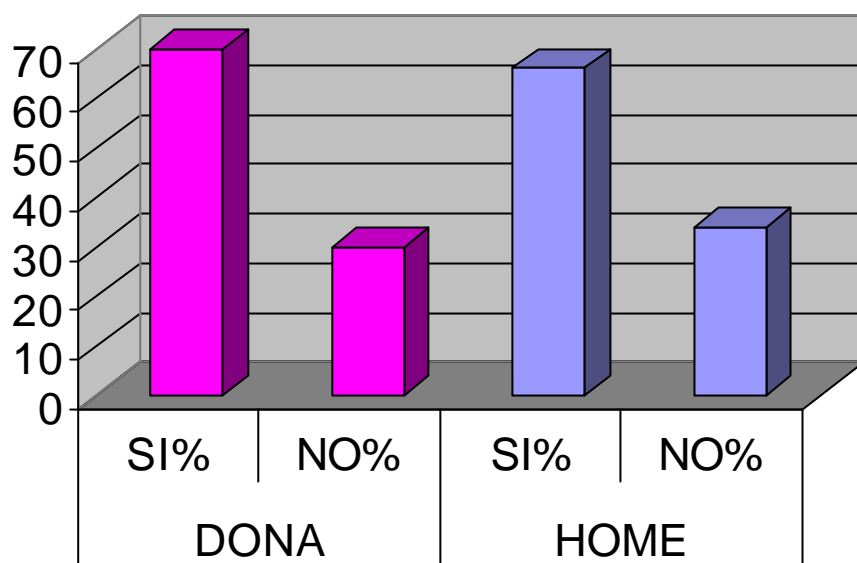
18. Ell prengué decisions importants sense consultar-li?

ÍTEM 18

19. Ell volgués conèixer tots el detalls del temps que no passen junts?

ÍTEM 19

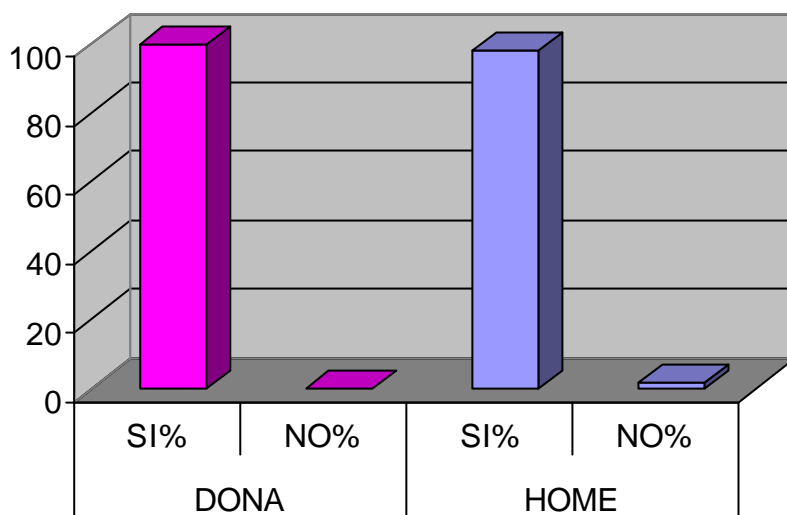

Gràfics:

2. Consideraries que una dona és maltractada físicament si...

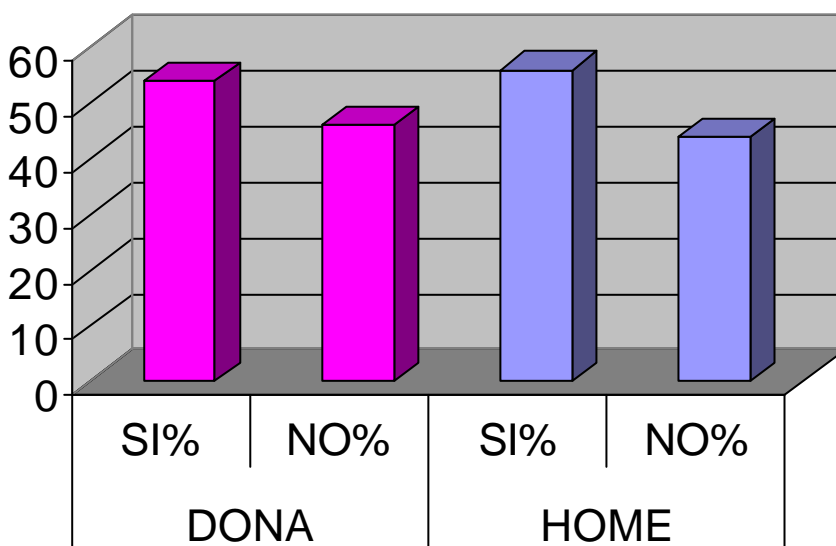
1. Ell l'empenyés, la colpegés, li llancés objectes contra ella, li cridés o l'amenacés?

ÍTEM 1

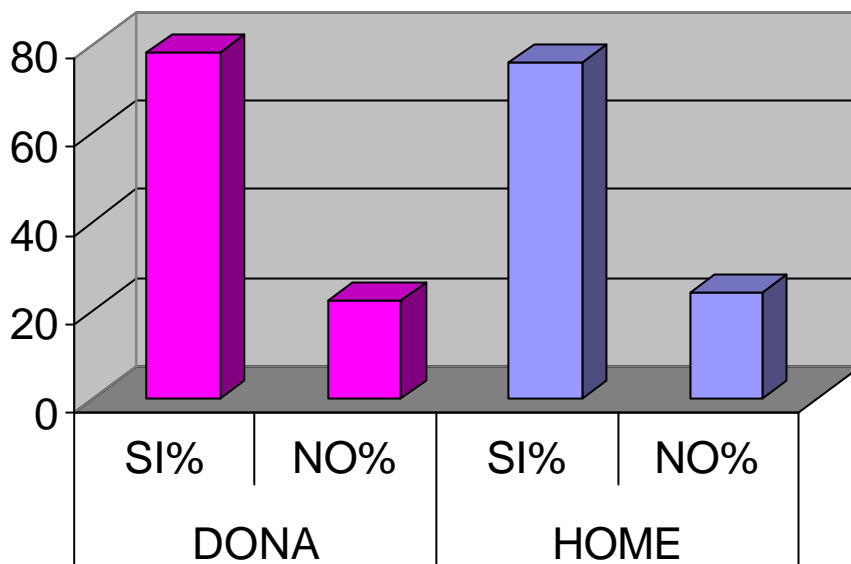
2. Ell li trenqués els seus objectes personals?

ÍTEM 2

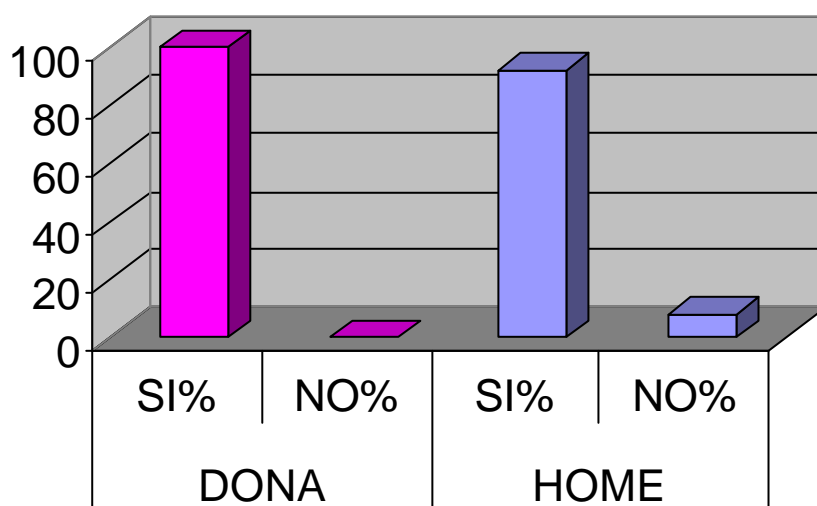
3. Ell pegués als seus fills?

ÍTEM 3

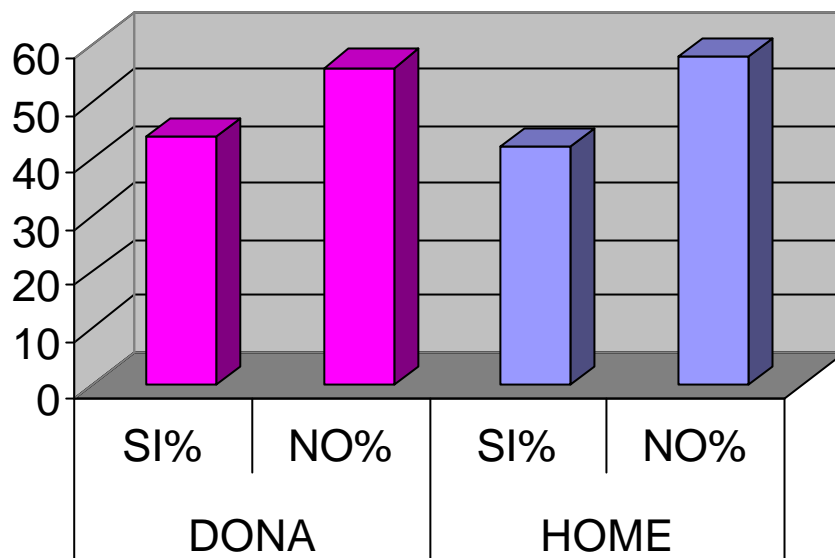
4. Ell l'obligués a retirar denúncies per cops, i li negués l'atenció mèdica o fes semblar que ha sigut un accident?

ÍTEM 4

5. Ell pegués als seus animals de companyia?

ÍTEM 5

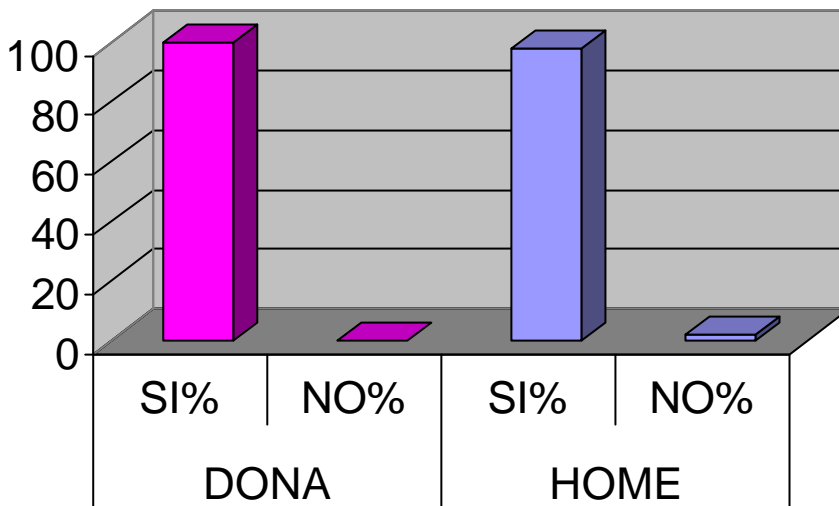

Gràfics:

3. Consideraries que una dona és maltractada **sexualment** si...

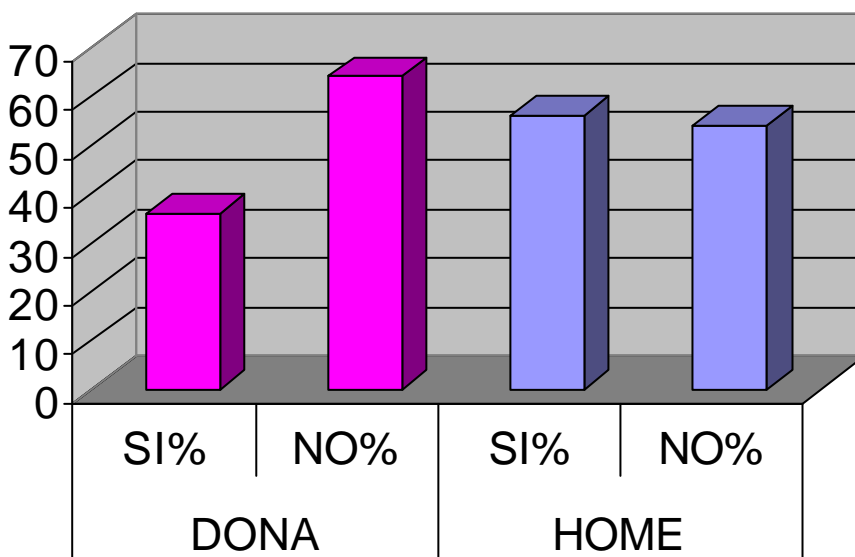
1. Ell la perseguís, la tirés a terra, l'obligés a mantenir relacions sexuals, dient-li que fa ús dels seus drets?

ÍTEM 1

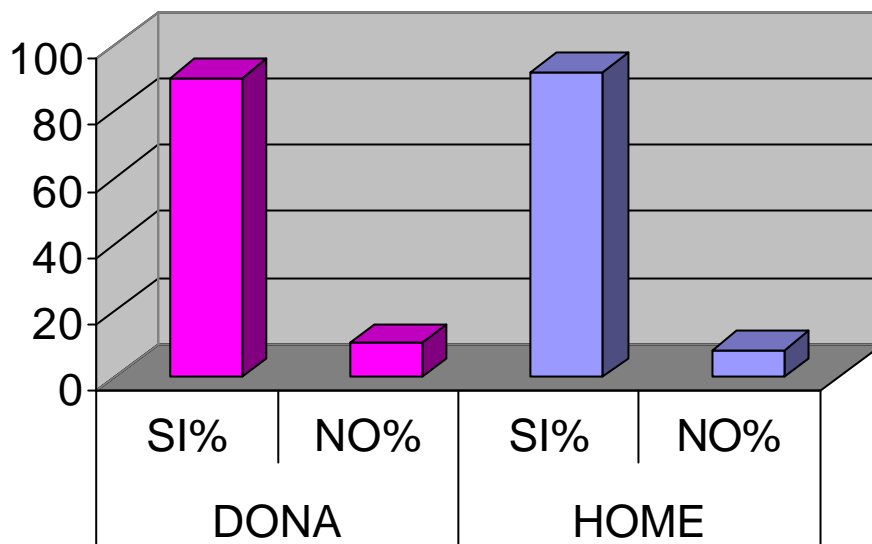
2. Ell prengués la iniciativa en les seves relacions sexuals?

ÍTEM 2

3. Ell l'obligués a no usar mètodes anticonceptius?

ÍTEM 3

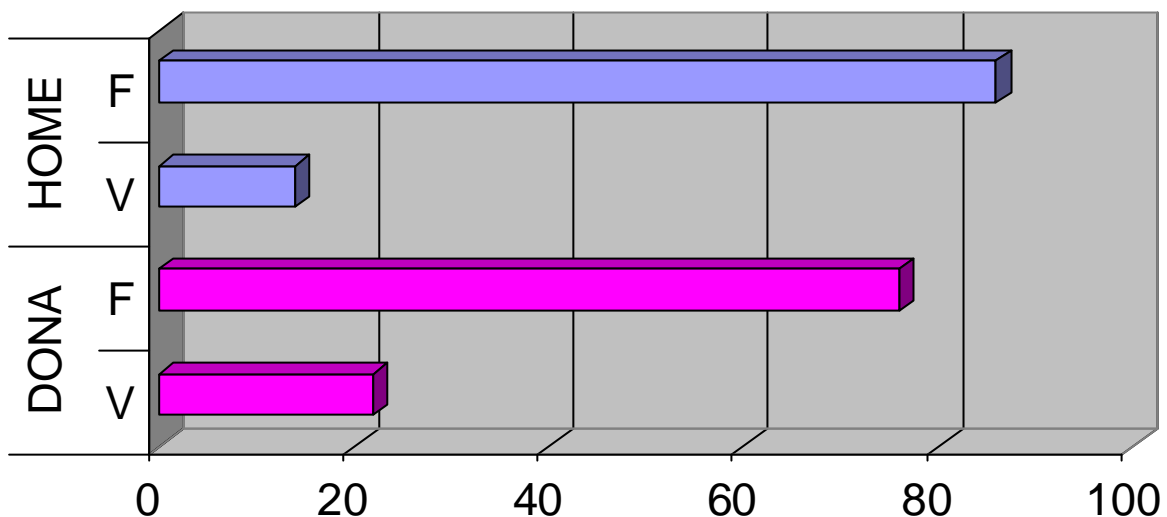

Gràfics:

QUÈ EN PENSES?

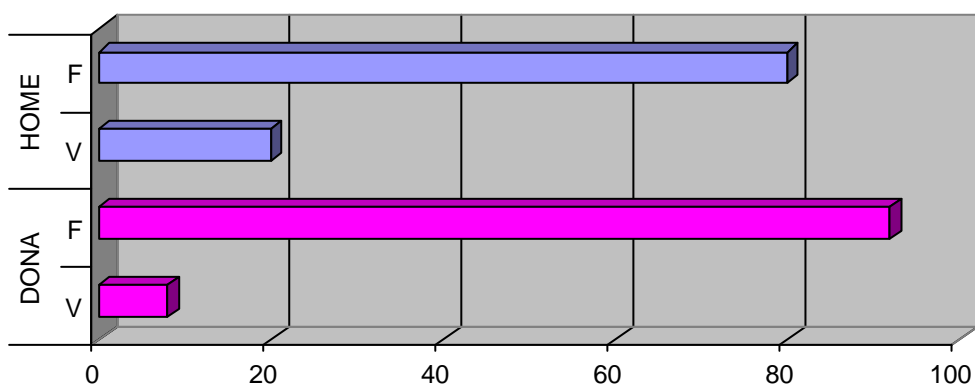
1. El maltractament en la parella és un assumpte privat en el qual la resta de persones no s'han de ficar.

ÍTEM 1

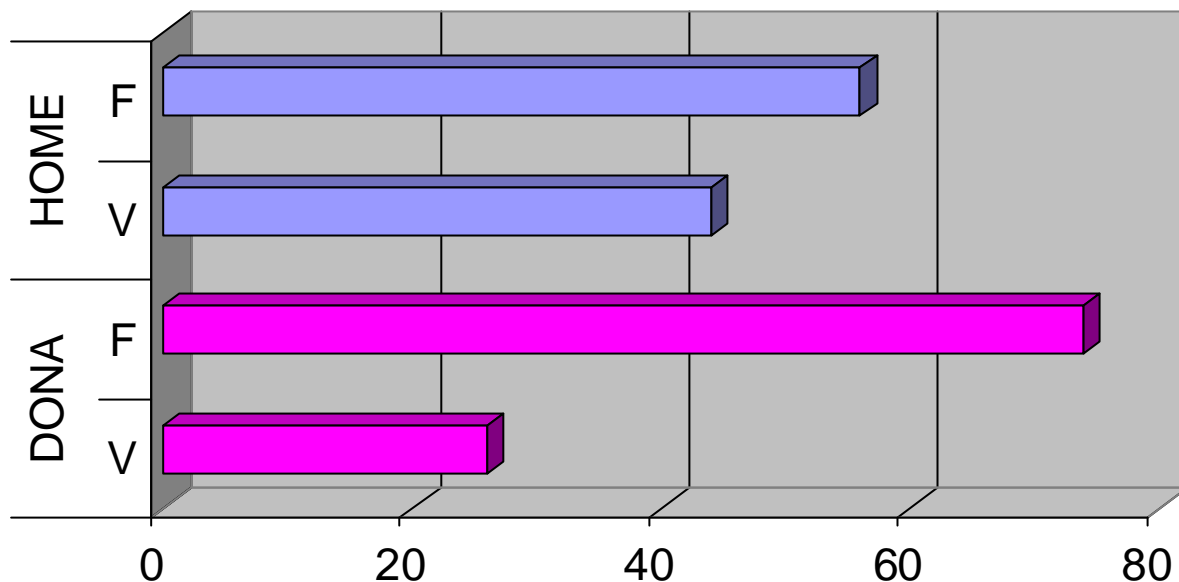
2. Donar una bofetada o insultar alguna vegada a una dona, no és un maltractament

ÍTEM 2

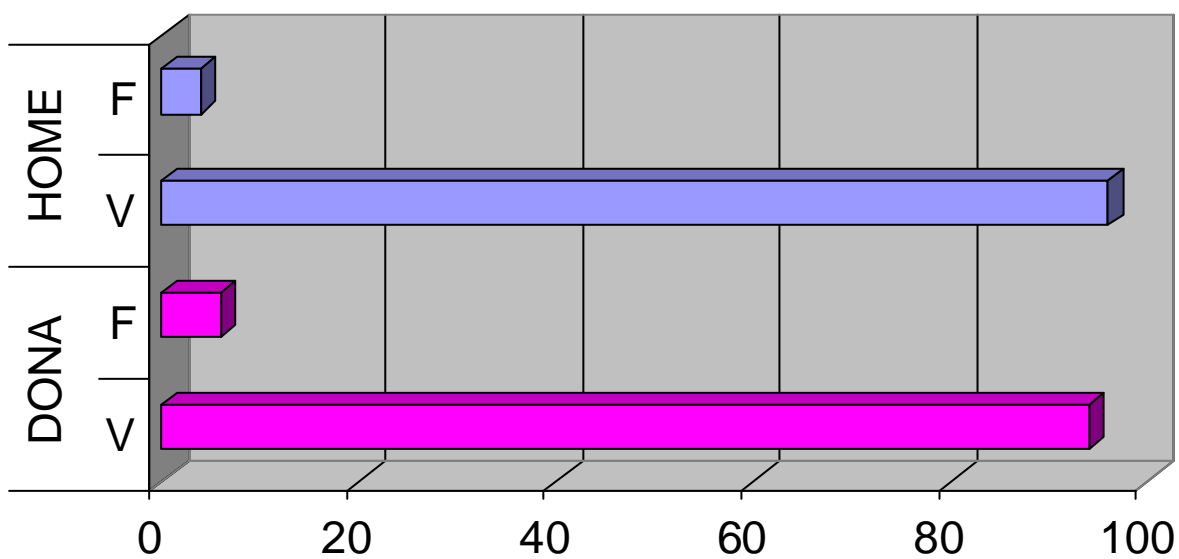
3. Si una dona no es separa és perquè no vol.

ÍTEM 3

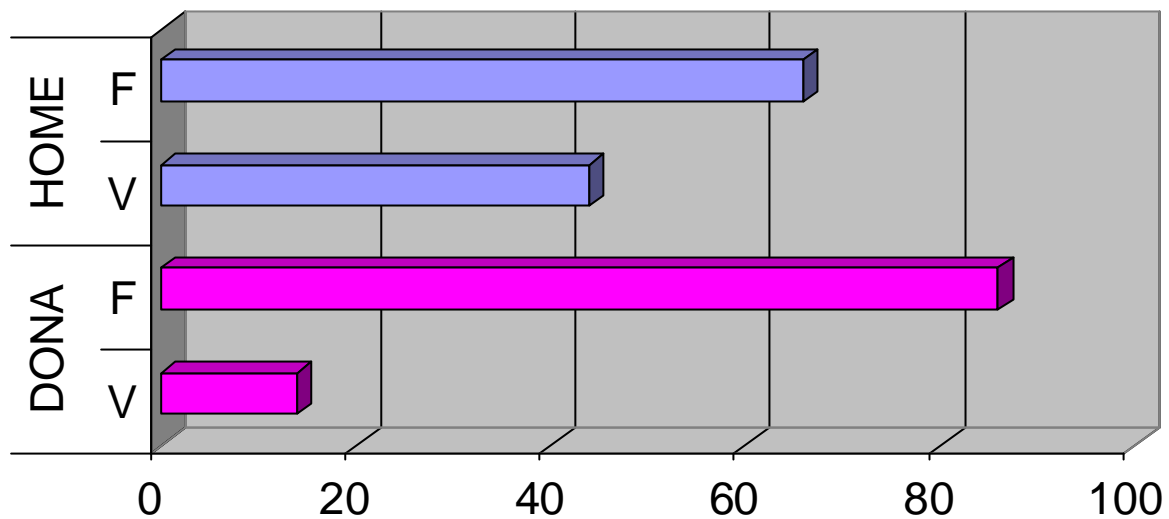
4. En totes les parelles hi ha discussions.

ÍTEM 4

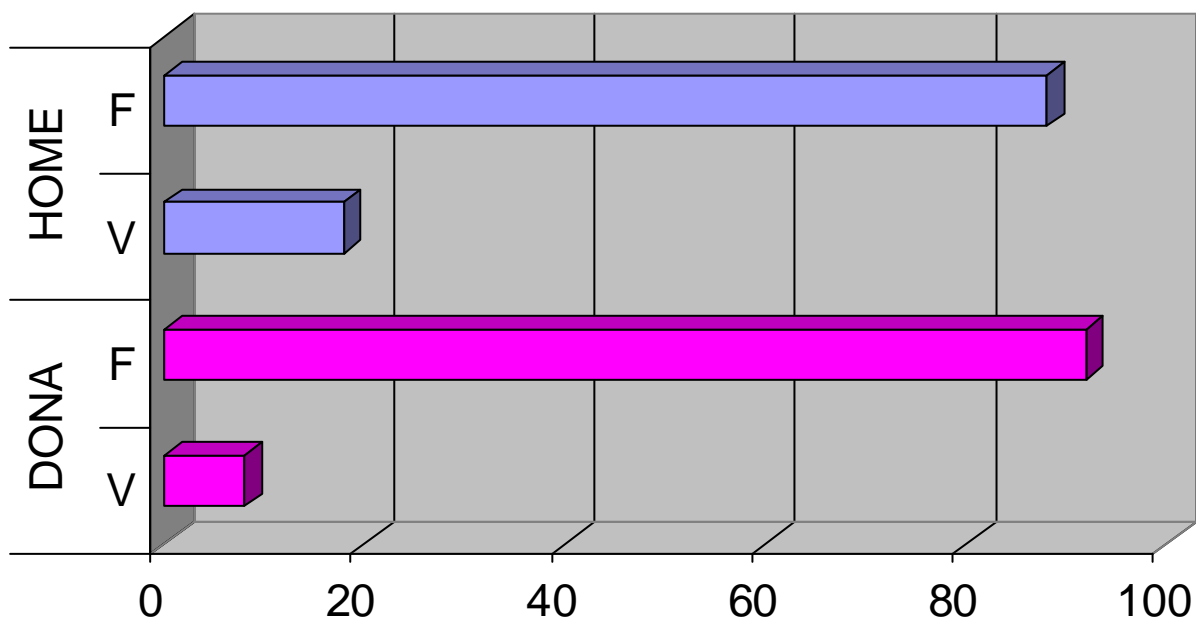
5. Els homes que maltracten les dones estan bojos o no saben el que fan.

ÍTEM 5

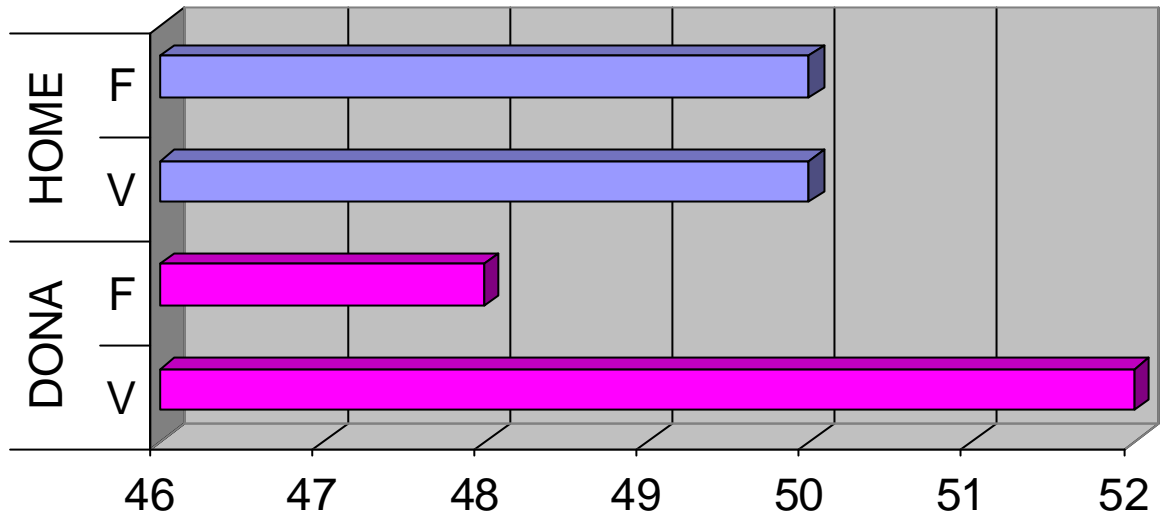
6. Quan una dona deixa el seu marit el maltractament desapareix

ÍTEM 6

7. Si els homes que maltracten a les dones anessin a la presó, la violència familiar desapareixeria

ÍTEM 7

ANNEX 4:

CRONOLOGIA ¹⁴, de Mercè Rodoreda, autora de la novel·la *La plaça del Diamant*.

1908	Mercè Rodoreda neix, el 10 d'octubre, a la barriada barcelonina de Sant Gervasi de Cassoles, al carrer de Manuel Angelon.
1915-1918	Únics anys d'estudi, en dues escoles diferents.
1928	En casa amb Joan Guirguí, germà de la seva mare.
1929	Neix el seu fill, Jordi.
1931	Proclamació de la República
1932	Publica la primera novel·la, <i>Sóc una dona honrada?</i>
1933-1934	Escriu a la revista catalanista <i>Clarisme</i> . Treu dues novel·les, <i>Del que hom pot fugir</i> i <i>Un dia en la vida d'un home</i> i , el mateix 1934, el volum poloticoperiodíctic <i>Polèmica</i> , amb Delfí Dalmau.
1935-1936	Contes infantils a "Una estona amb els infants", pàgina setmanal del diari <i>La publicitat</i> . També publica contes a <i>La Revista</i> , <i>La veu de Catalunya</i> i <i>Mirador</i> . Escriu <i>Aloma</i> , novel·la autobiogràfica, i la desa al calaix, publica la novel·la <i>Crim!</i>
1936-1939	Guerra. Relació amb Andreu Nin. Mor el seu pare a causa d'un bombardeig a Barcelona. Entra a treballar en la Institució de les Lletres Catalanes, acabada de crear. Presenta <i>Aloma</i> al premi Crexells i el guanya. La novel·la es publica l'any 1938. Viatge a Praga en representació del Pen club català, amb Francesc Trabal. El 23 de gener de 1939 deixa Barcelona.
1939-1940	Refugiada a Tolosa, fa amistat amb Anna Murià. Passa el mes de març a París. El castell de Roissy-en-Brie acull un grup de refugiats, entre els quals figura M. R. S'enamora d'Armand Obiols. M. R. i Obiols decideixen quedar-se a Europa.
1940-1945	Guerra mundial. Fugida a peu de París, a l'entrada dels alemanys. Viu a Llemotges i a Bordeus. Cap a 1944, M. R. passa la frontera i visita la seva mare el seu fill a Barcelona.
1946	Torna a escriure contes que no es publicaran fins al cap de trenat anys. Deixa Bordeus i s'instal·la a París. Comença a escriure poesia.
1947-1949	És premiada als Jocs Florals de Londres, París i Montevideo. El 1949 és proclamada Mestre en Gai Saber.
1953	Nova crisi literària. Comença a pintar.
1954	Deixa París i s'instal·la a Ginebra.
1956	Guanya a Barcelona el premi Joan Santamaria amb el conte

¹⁴ Extreta de IBARZ, Mercè; Mercè Rodoreda, un retrat. Barcelona 1997. edicions 62; El cangur Assaig.

DONA I LITERATURA

	"Carnaval", escrit a Bordeus durant la guerra.
1957	Presenta vint-i-dos contes al premi Víctor Català i el guanya.
1959-1961	Redacta la primera novel·la de postguerra, l'antecedent de <i>Jardí vora el mar</i> , que no es publicarà fins 1967. Escriu <i>La plaça del Diamant</i> , una part de <i>Mirall trencat</i> i la primera versió de <i>La mort</i> i la <i>Primavera</i> . Envia <i>La plaça del Diamant</i> al Sant Jordi de 1960, i es elimina. Envia <i>La Mort</i> i la <i>Primavera</i> al Sant Jordi 1960, i és eliminada.
1962	L'editor Joan Sales publica <i>La plaça del Diamant</i> .
1964	Mor la seva mare
1966	Mor el seu marit Publica <i>El carrer de les Camèlies</i>
1967	Publica <i>Jardí vora el mar</i> i <i>La meva Cristina i altres contes</i> . Treballa en <i>Mirall trencat</i> .
1968	Rescriu <i>Aloma</i> , que serà publicada el 1969.
1971	Obiols mor a Viena
1972	Primera estada a Romanyà de la Selva
1973-1975	A Romanyà acaba <i>Mirall trencat</i> , que es publica el 1974. Tanca el pis de ginebra i comença la casa de Romanyà. Malaltia del seu fill. Mor Franco.
1976-1979	El 1978 publica <i>Semblava de seda i altres contes</i> , amb narracions escrites des de la guerra fins a la mort d' Obiols.
1980	Premi d'honor a les Lletres catalanes. Publica <i>Viatges i flors</i> i <i>Quanta, quanta guerra...</i> Pregonera de les Festes de la Mercè, de Barcelona.
1982	Estrena la pel·lícula <i>La plaça del Diamant</i> , de Francesc Betriu.
1983	El 13 d'abril mor en una clínica de Girona. És enterrada a Romanyà de la Selva.
1985	Publicació de les Cartes a l'Anna Murià.
1986	Edició pòstuma de <i>La Mort</i> i <i>la Primavera</i> .